Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 15. júla 2021 *

„Nesplnenie povinnosti členským štátom – Disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov – Právny štát – Nezávislosť sudcov – Účinná súdna ochrana v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie – Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Disciplinárne previnenia vyplývajúce z obsahu súdnych rozhodnutí – Nezávislé disciplinárne súdy zriadené zákonom – Dodržanie primeranej lehoty a práva na obhajobu v disciplinárnych konaniach – Článok 267 ZFEÚ – Obmedzenie práva a povinnosti vnútroštátnych súdov predkladať Súdnemu dvoru návrhy na začatie prejudiciálneho konania“

Vo veci C-791/19,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 25. októbra 2019,

Európska komisia, v zastúpení: pôvodne K. Banks, S. L. Kalėda a H. Krämer, neskôr K. Banks, S. L. Kalėda a P. J. O. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporujú:

Belgické kráľovstvo, v zastúpení: C. Pochet, M. Jacobs a L. Van den Broeck, splnomocnené zástupkyne,

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: pôvodne M. Wolff, M. Jespersen a J. Nymann-Lindegren, neskôr M. Wolff a J. Nymann-Lindegren, splnomocnení zástupcovia,

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: M. K. Bulterman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,

Fínska republika, v zastúpení: M. Pere a H. Leppo, splnomocnené zástupkyne,

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: C. Meyer-Seitz, H. Shev, A. Falk, J. Lundberg a H. Eklinder, splnomocnené zástupkyne,

vedľajší účastníci konania,

proti

* Jazyk konania: poľština.

Poľskej republike, v zastúpení: B. Majczyna, D. Kupczak, S. Żyrek, A. Dalkowska a A. Gołaszewska, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr A. Arabadžiev, A. Prechal (spravodajkyňa), M. Vilaras, M. Ilešič, A. Kumin a N. Wahl, sudcovia T. von Danwitz, C. Toader, K. Jürimäe, C. Lycourgos, N. Jääskinen, I. Ziemele a J. Passer,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: M. Aleksejev, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. decembra 2020,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 6. mája 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Európska komisia navrhuje, aby Súdny dvor konštatoval, že Poľská republika si tým, že

– umožňuje, aby obsah súdnych rozhodnutí mohol byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie sudcov všeobecných súdov [článok 107 ods. 1 ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o organizácii všeobecných súdov) z 27. júla 2001 (Dz. U. č. 98, položka 1070) v znení neskorších zmien uverejnených v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z roku 2019 (položky 52, 55, 60, 125, 1469 a 1495) (ďalej len „zákon o všeobecných súdoch“) a článok 97 ods. 1 a 3 ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 5) v konsolidovanom znení uverejnenom v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z roku 2019 (položka 825) (ďalej len „nový zákon o Najvyššom súde“)],

– nezaručuje nezávislosť a nestrannosť Izba Dyscyplinarna (disciplinárny senát) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) (ďalej len „disciplinárny senát“), ktorému prináleží preskúmanie rozhodnutí vydaných v disciplinárnych konaniach proti sudcom [článok 3 bod 5, článok 27 a článok 73 ods. 1 nového zákona o Najvyššom súde v spojení s článkom 9a ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon o Štátnej súdnej rade) z 12. mája 2011 (Dz. U. č. 126, položka 714), v znení ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony) z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, položka 3) (ďalej len „zákon o KRS“)],

– zveruje predsedovi disciplinárneho senátu diskrečnú právomoc určiť disciplinárny súd príslušný na prvom stupni vo veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov (článok 110 ods. 3 a článok 114 ods. 7 zákona o všeobecných súdoch), a teda nezaručuje, aby disciplinárne veci preskúmal súd „zriadený zákonom“, a

– zveruje ministrovi spravodlivosti právomoc vymenovať disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti (článok 112b zákona o všeobecných súdoch), a teda nezaručuje, že disciplinárne veci proti sudcom všeobecných súdov budú preskúmané v primeranej lehote, a stanovuje, že úkony súvisiace s ustanovením právneho zástupcu a prevzatím obhajoby týmto právnym zástupcom nemajú odkladný účinok na priebeh disciplinárneho konania (článok 113a tohto zákona) a že disciplinárny súd vedie konanie dokonca aj v prípade ospravedlnenej neprítomnosti informovaného obvineného sudcu alebo jeho právneho zástupcu (článok 115a ods. 3 uvedeného zákona), a teda nezabezpečuje právo obvinených sudcov všeobecných súdov na obhajobu,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ,

a tým, že

umožňuje, aby právo súdov predkladať Súdnemu dvoru Európskej únie návrhy na začatie prejudiciálneho konania bolo obmedzené možnosťou začať disciplinárne konanie, si Poľská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ.

Právny rámec

Právo Únie

Zmluvy o EÚ a FEÚ

2 Článok 2 ZEÚ znie:

„Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.“

3 Článok 19 ods. 1 ZEÚ stanovuje:

„Súdny dvor Európskej únie sa skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov. Zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv.

Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.“

4 Podľa článku 267 ZFEÚ:

„Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

a) výkladu zmlúv;

b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

…“

Charta

5 Hlava VI Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), nazvaná „Spravodlivosť“, zahŕňa okrem iného článok 47 s názvom „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“, ktorý znie:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

…“

Poľské právo

Ústava

6 Podľa článku 179 Ústavy prezident Poľskej republiky (ďalej len „prezident republiky“) na návrh Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko) (ďalej len „KRS“) vymenúva sudcov na dobu neurčitú.

7 Článok 187 Ústavy stanovuje:

„1. Členmi [KRS] sú:

(1) prvý predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], minister spravodlivosti, predseda [Naczelny Sąd Administracyjny (Najvyšší správny súd)] a osoba určená prezidentom republiky;

(2) pätnásť členov zvolených spomedzi sudcov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], všeobecných súdov, správnych súdov a vojenských súdov;

(3) štyria členovia, ktorých [Sejm (Snem, Poľsko)] zvolil spomedzi poslancov, a dvaja členovia, ktorých volí Senát spomedzi senátorov.

…

3. Funkčné obdobie volených členov [KRS] je štyri roky.

4. Režim, oblasť činnosti, spôsob práce [KRS], ako aj spôsob, akým sú jej členovia volení, sú vymedzené zákonom.“

Nový zákon o Najvyššom súde

8 Nový zákon o Najvyššom súde v pôvodnom znení nadobudol účinnosť 3. apríla 2018. Týmto zákonom boli na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) zriadené dva nové senáty, konkrétne disciplinárny senát uvedený v článku 3 bode 5 tohto zákona a Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Nawyższego (senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné).

9 Podľa článku 6 nového zákona o Najvyššom súde:

„1. Prvý predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] predkladá príslušným orgánom pripomienky k nezrovnalostiam alebo nedostatkom zisteným v zákone, ktorých odstránenie je potrebné na zaistenie právneho štátu, sociálnej spravodlivosti a súdržnosti právneho systému Poľskej republiky.

2. Predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu, predkladá príslušným orgánom pripomienky k nezrovnalostiam alebo nedostatkom zisteným v zákone, ktorých odstránenie je potrebné na zabezpečenie účinného prejednania vecí patriacich do právomoci tohto senátu alebo na obmedzenie počtu disciplinárnych previnení.“

10 Podľa článku 7 ods. 3 a 4 tohto zákona:

„3. Pokiaľ ide o plnenie rozpočtu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], prvý predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] má právomoci ministra zodpovedného za verejné financie.

4. Pokiaľ ide o plnenie rozpočtu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v súvislosti s fungovaním disciplinárneho senátu, právomoci ministra zodpovedného za verejné financie vykonáva predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu.“

11 Článok 20 uvedeného zákona uvádza:

„Pokiaľ ide o disciplinárny senát a sudcov, ktorí v ňom rozhodujú, výsady prvého predsedu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] vymedzené v:

– článku 14 ods. 1 bodoch 1, 4 a 7, článku 31 ods. 1, článku 35 ods. 2, článku 36 ods. 6, článku 40 ods. 1 a 4 a článku 51 ods. 7 a 14 vykonáva predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu,

– článku 14 ods. 1 bode 2 a článku 55 ods. 3 druhej vete vykonáva prvý predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] po dohode s predsedom [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu.“

12 Článok 27 ods. 1 toho istého zákona stanovuje:

„Do právomoci disciplinárneho senátu patria:

(1) disciplinárne konania:
   a) voči sudcom [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)];

b) ktoré [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] preskúmava v súvislosti s disciplinárnymi konaniami vedenými na základe týchto zákonov:

…

– zákon [o všeobecných súdoch]…,

…“

13 Podľa článku 35 ods. 2 nového zákona o Najvyššom súde môže prvý predseda Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) preložiť sudcu s jeho súhlasom na miesto v inom senáte.

14 Článok 73 ods. 1 tohto zákona stanovuje:

„Disciplinárne súdy v disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] sú:

(1) v prvostupňovom konaní – [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v rozhodovacom zložení pozostávajúcom z dvoch sudcov disciplinárneho senátu a jedného prísediaceho [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)];

(2) v odvolacom konaní – [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v rozhodovacom zložení pozostávajúcom z troch sudcov disciplinárneho senátu a dvoch prísediacich [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].“

15 Článok 97 uvedeného zákona znie:

„1. Ak [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] pri preskúmaní veci zistí, že došlo k zjavnému porušeniu predpisov, vytkne pochybenie dotknutému súdu, čím nie sú dotknuté jeho ostatné výsady. Pred vytknutím pochybenia je povinný informovať sudcu alebo sudcov, ktorí sú členmi rozhodovacieho zloženia, o možnosti predložiť písomné vysvetlenia v lehote 7 dní. Zistenie a konštatovanie pochybenia nemajú vplyv na výsledok veci.

…

3. [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] môže pri vytknutí pochybenia predložiť disciplinárnemu súdu žiadosť o preskúmanie disciplinárnej veci. Disciplinárnym súdom prvého stupňa je [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].“

16 Prechodné ustanovenia nového zákona o Najvyššom súde zahŕňajú okrem iného článok 131, ktorý stanovuje:

„Pokiaľ nebudú vymenovaní všetci sudcovia [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] [zasadajúci] v rámci disciplinárneho senátu, nemožno preložiť na miesta v tomto senáte iných sudcov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].“

17 Článok 131 nového zákona o Najvyššom súde bol zmenený ustanoveniami článku 1 bodu 14 Ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon, ktorým sa mení zákon o Najvyššom súde) z 12. apríla 2018 (Dz. U. z roku 2018, položka 847), ktorý nadobudol účinnosť 9. mája 2018. Takto zmenený článok 131 stanovuje:

„Sudcovia, ktorí ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona pôsobia v iných senátoch [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], môžu byť preložení na miesta v disciplinárnom senáte. Až do dňa prvého vymenovania všetkých sudcov [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v rámci disciplinárneho senátu, sudca pôsobiaci v inom senáte [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] predloží [KRS] žiadosť o preloženie na miesto v disciplinárnom senáte, pričom najprv musí získať súhlas prvého predsedu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ako aj predsedu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu, a predsedu senátu, v ktorom sudca podávajúci žiadosť o preloženie pôsobí. [Prezident republiky] na návrh [KRS] vymenuje sudcu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] do disciplinárneho senátu, kým nebudú všetky miesta v disciplinárnom senáte po prvý raz obsadené.“

Zákon o všeobecných súdoch

18 Článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch stanovuje:

„Sudca nesie disciplinárnu zodpovednosť za profesijné zlyhanie, vrátane zjavného a hrubého porušenia právnych predpisov a nedodržanie dôstojnosti funkcie sudcu (disciplinárne previnenia).“

19 Článok 110 ods. 1 a 3 tohto zákona znie:

„1. V disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov rozhodujú:

(1) v prvostupňovom konaní:
   a) disciplinárne súdy pri odvolacích súdoch zložené z troch sudcov,
   b) [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v zložení z dvoch sudcov disciplinárneho senátu a jedného prísediaceho [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] vo veciach týkajúcich sa disciplinárnych pochybení napĺňajúcich znaky úmyselných trestných činov, ktoré môžu byť stíhané prokurátorom, alebo úmyselných daňových trestných činov, alebo vo veciach, v ktorých [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] požiadal o preskúmanie disciplinárneho sporu spolu s konštatovaním pochybenia;

(2) v odvolacom konaní: [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)] v zložení z dvoch sudcov disciplinárneho senátu a jedného prísediaceho [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)].

…

3. Disciplinárny súd, v ktorého obvode vykonáva funkciu sudca, proti ktorému sa vedie disciplinárne konanie, je vylúčený z rozhodovania o veciach uvedených v odseku 1 bode 1 písm. a). Disciplinárny súd príslušný na prejednanie veci určí predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu, na žiadosť disciplinárneho zmocnenca.“

20 Článok 112b uvedeného zákona stanovuje:

„1. Minister spravodlivosti môže vymenovať disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti, aby sa zaoberal konkrétnou vecou týkajúcou sa sudcu. Ak je vymenovaný disciplinárny zmocnenec ministra spravodlivosti, nemôže vo veci konať iný disciplinárny zmocnenec.

2. … V odôvodnených prípadoch, najmä v prípade smrti disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti alebo v prípade, že nie je schopný dlhší čas plniť svoje povinnosti, vymenuje minister spravodlivosti namiesto neho iného sudcu alebo v prípade disciplinárneho previnenia, ktoré napĺňa znaky skutkovej podstaty úmyselného trestného činu, ktorý možno trestne stíhať z úradnej moci, sudcu alebo prokurátora.

3. Disciplinárny zmocnenec ministra spravodlivosti môže začať konanie na návrh ministra spravodlivosti alebo vstúpiť do prebiehajúceho konania.

4. Vymenovanie disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti sa považuje za podanie návrhu na začatie vyšetrovania alebo disciplinárneho konania.

5. Funkcia disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti zaniká nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odmietnutí začať disciplinárne konanie, o zastavení takého konania alebo o jeho ukončení. Zánik funkcie disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti nebráni tomu, aby tento minister v rovnakej veci znova vymenoval svojho disciplinárneho zmocnenca.“

21 Článok 113 ods. 2 a 3 toho istého zákona stanovuje:

„2. Ak sa obvinený sudca nemôže zúčastniť konania pred disciplinárnym súdom zo zdravotných dôvodov, predseda disciplinárneho súdu alebo súd na základe odôvodnenej žiadosti obvineného sudcu určí obhajcu *ex offo*, zvoleného z radov advokátov alebo právnych poradcov. Obvinený sudca je povinný pripojiť k svojej žiadosti osvedčenie vystavené oprávneným lekárom, ktoré potvrdzuje, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje zúčastniť sa disciplinárneho konania.

3. Výnimočne, ak z okolností vyplýva, že nepodanie žiadosti vyplýva z dôvodov, ktoré nemožno pripísať obvinenému sudcovi, možno obhajcu *ex offo* ustanoviť bez žiadosti uvedenej v odseku 2.“

22 Článok 113a zákona o všeobecných súdoch znie:

„Úkony spojené s ustanovením obhajcu *ex offo* a prevzatím obhajoby týmto obhajcom nespôsobujú prerušenie konania.“

23 Podľa článku 114 ods. 7 tohto zákona:

„Po oznámení disciplinárneho obvinenia požiada disciplinárny zmocnenec predsedu [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu, aby určil príslušný prvostupňový disciplinárny súd. Predseda [Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ktorý riadi činnosť disciplinárneho senátu, určí tento súd do siedmich dní od doručenia žiadosti.“

24 Článok 115a ods. 3 uvedeného zákona stanovuje:

„Disciplinárny súd bude pokračovať v konaní aj v prípade ospravedlnenej neprítomnosti obvineného, ktorý bol riadne informovaný, alebo jeho zástupcu, pokiaľ to nie je v rozpore s riadnym priebehom disciplinárneho konania.“

Zákon o KRS

25 Podľa článku 9a zákona o KRS:

„1. Snem zvolí 15 členov [KRS] spomedzi sudcov Sąd Najwyższy [(Najvyšší súd)], všeobecných súdov, správnych súdov a vojenských súdov na spoločné funkčné obdobie štyroch rokov.

2. Snem pri voľbe uvedenej v odseku 1 v najvyššej možnej miere zohľadní skutočnosť, že v [KRS] majú byť zastúpení sudcovia zo súdov rôznych druhov a stupňov.

3. Spoločné funkčné obdobie nových členov [KRS] zvolených spomedzi sudcov sa začne dňom nasledujúcim po dni ich zvolenia. Členovia [KRS] vymenovaní na predchádzajúce funkčné obdobie vykonávajú svoje funkcie dovtedy, kým sa nezačne spoločné funkčné obdobie nových členov [KRS].“

26 Prechodné ustanovenie obsiahnuté v článku 6 zákona z 8. decembra 2017, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony a ktorý nadobudol účinnosť 17. januára 2018, stanovuje:

„Funkčné obdobie členov [KRS] uvedených v článku 187 ods. 1 bode 2 [Ústavy], zvolených na základe doterajších ustanovení, trvá až do dňa prechádzajúceho začiatku funkčného obdobia nových členov [KRS], nesmie však trvať dlhšie ako 90 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, pokiaľ neskončilo už skôr uplynutím.“

Konanie pred podaním žaloby

27 Keďže sa Komisia domnievala, že Poľská republika si tým, že prijala nové ustanovenia týkajúce sa disciplinárneho režimu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a všeobecných súdov, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z ustanovení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ, zaslala 3. apríla 2019 tomuto členskému štátu výzvu. Poľská republika na výzvu odpovedala listom z 1. júna 2019, v ktorom poprela akékoľvek porušenie práva Únie.

28 Dňa 17. júla 2019 Komisia vydala odôvodnené stanovisko, v ktorom trvala na tom, že takto zavedený nový disciplinárny režim porušuje uvedené ustanovenia práva Únie. Komisia preto vyzvala Poľskú republiku, aby prijala opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto odôvodneným stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Vo svojej odpovedi zo 17. septembra 2019 tento členský štát zastával názor, že výhrady formulované Komisiou nie sú dôvodné.

29 Keďže Komisiu táto odpoveď nepresvedčila, rozhodla sa podať prejednávanú žalobu.

Konanie na Súdnom dvore

30 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 25. októbra 2019 Komisia na základe článku 133 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora požiadala Súdny dvor, aby prejednal túto vec v skrátenom súdnom konaní. Na podporu tejto žiadosti Komisia uviedla, že výhrady, ktoré uvádza vo svojej žalobe proti novému disciplinárnemu režimu uplatniteľnému na poľských sudcov, sú založené na systematických porušeniach záruk vyžadovaných na

zabezpečenie ich nezávislosti. Požiadavka právnej istoty si teda podľa nej vyžaduje, aby bola vec preskúmaná bez zbytočného odkladu s cieľom odstrániť pochybnosti o zlučiteľnosti uvedeného režimu s právom Únie.

31 Článok 133 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že ak si povaha veci vyžaduje prejednať ju bez zbytočného odkladu, môže predseda Súdneho dvora na žiadosť žalobcu alebo žalovaného po vypočutí druhého účastníka konania, sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že vec sa prejedná v skrátenom súdnom konaní odchylne od ustanovení tohto poriadku.

32 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že takéto skrátené konanie predstavuje procesný nástroj určený na riešenie mimoriadnej naliehavej situácie. Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že skrátené konanie sa nemusí uplatniť, ak citlivá a zložitá povaha právnych problémov nastolených vo veci nie je vhodná na uplatnenie takéhoto konania, najmä ak sa nezdá vhodné skrátiť písomnú časť konania na Súdnom dvore (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, ďalej len „rozsudok Asociația ‚Forumul Judecătorilor din România‘ a i.“, EU:C:2021:393, bod 103 a citovaná judikatúra).

33 Dňa 26. novembra 2019 predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta v prejednávanej veci rozhodol, že je potrebné zamietnuť žiadosť Komisie uvedenú v bode 30 tohto rozsudku.

34 Hoci otázky nastolené v prejednávanej žalobe, ktoré sa týkajú základných ustanovení práva Únie, *a priori* môžu mať prvoradý význam pre správne fungovanie súdneho systému Únie, pre ktorý je zásadná nezávislosť vnútroštátnych súdov, citlivá a zložitá povaha týchto otázok, ktoré navyše súvisia s rozsiahlymi reformami v oblasti súdnictva v Poľsku, nie je vhodná na uplatnenie skráteného konania (pozri analogicky rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 105 a citovanú judikatúru).

35 Vzhľadom na predmet uvedenej žaloby a povahu otázok, ktoré nastoľuje, však predseda Súdneho dvora rozhodnutím z 26. novembra 2019 priznal tejto veci prednostné prejednanie podľa článku 53 ods. 3 rokovacieho poriadku.

36 Okrem toho Komisia samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 23. januára 2020 predložila návrh na nariadenie predbežných opatrení podľa článku 279 ZFEÚ a článku 160 ods. 2 rokovacieho poriadku, v ktorom navrhovala, aby sa Poľskej republike až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora vo veci samej nariadilo:

– pozastaviť uplatňovanie ustanovení článku 3 bodu 5, článku 27 a článku 73 ods. 1 nového zákona o Najvyššom súde, ktoré sú základom právomoci disciplinárneho senátu rozhodovať tak v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní v disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov,

– nepostúpiť veci prebiehajúce pred disciplinárnym senátom rozhodovaciemu zloženiu, ktoré nespĺňa požiadavky nezávislosti definované najmä v rozsudku z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, ďalej len „rozsudok A. K. a i.“, EU:C:2019:982), a

– oznámiť Komisii najneskôr do jedného mesiaca od doručenia uznesenia Súdneho dvora, ktorým sa nariaďujú navrhované predbežné opatrenia, všetky opatrenia, ktoré prijala na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením.

37 Uznesením z 8. apríla 2020, Komisia/Poľsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277), Súdny dvor vyhovel tomuto návrhu až do vyhlásenia rozsudku, ktorým sa skončí konanie v prejednávanej veci.

38 Rozhodnutiami predsedu Súdneho dvora z 11., 19. a 20. februára 2020 bolo Belgickému kráľovstvu, Dánskemu kráľovstvu, Holandskému kráľovstvu, Fínskej republike a Švédskemu kráľovstvu povolené vstúpiť do konania ako vedľajším účastníkom konania na podporu návrhov Komisie.

39 V nadväznosti na písomnú časť konania, v rámci ktorej Poľská republika predložila vyjadrenie k žalobe, a následne dupliku ako odpoveď na repliku predloženú Komisiou, ako aj vyjadrenia v reakcii na vyjadrenia piatich členských štátov ako vedľajších účastníkov konania uvedených v predchádzajúcom bode, boli účastníci konania vypočutí na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 1. decembra 2020. Generálny advokát predniesol svoje návrhy 6. mája 2021, čo je dátum, ku ktorému bola uzavretá ústna časť konania.

40 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 10. júna 2021 Poľská republika požiadala o opätovné otvorenie ústnej časti konania. Na podporu tohto návrhu v zásade uvádza, že nesúhlasí s návrhmi generálneho advokáta, z ktorých navyše vyplýva, že okolnosti prejednávanej veci neboli dostatočne objasnené.

41 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na jednej strane ani podľa Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ani podľa Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastníci konania nemajú možnosť podať vyjadrenia v reakcii na návrhy prednesené generálnym advokátom (rozsudok zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 26 a citovaná judikatúra).

42 Na druhej strane podľa článku 252 druhého odseku ZFEÚ generálny advokát konajúci nestranne a nezávisle predkladá na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so Štatútom Súdneho dvora Európskej únie vyžadujú jeho účasť. Súdny dvor nie je viazaný ani týmito návrhmi, ani odôvodnením, na základe ktorého k týmto návrhom generálny advokát dospel. V dôsledku toho nesúhlas účastníka konania s návrhmi generálneho advokáta bez ohľadu na otázky, ktoré v nich skúmal, nemôže byť sám osebe dôvodom opodstatňujúcim opätovné otvorenie ústnej časti konania (rozsudok zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 27 a citovaná judikatúra).

43 Súdny dvor však môže kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 83 svojho rokovacieho poriadku, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií.

44 V prejednávanej veci však Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta zastáva názor, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Poľská republika, má po skončení písomnej časti konania a po pojednávaní, ktoré sa pred ním uskutočnilo, k dispozícii všetky informácie potrebné na rozhodnutie. Za týchto podmienok nie je potrebné nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania.

O žalobe

45 Na podporu svojej žaloby Komisia uvádza päť výhrad, z ktorých prvé štyri sú založené na porušeniach článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a piata výhrada je založená na porušení článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ.

O prvých štyroch výhradách založených na porušení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ

O uplatniteľnosti a rozsahu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ

– Argumentácia účastníkov konania

46 Komisia tvrdí, že na rozdiel od toho, čo uviedla Poľská republika vo svojej odpovedi na odôvodnené stanovisko, článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ je v prejednávanej veci uplatniteľný. Uvedené ustanovenie totiž ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány, ktoré môžu ako „súdy“ v zmysle práva Únie rozhodovať o otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu tohto práva, čo je prípad poľských súdov všeobecného práva a Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), spĺňali požiadavky na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany, medzi ktoré patria požiadavky spojené s nezávislosťou a nestrannosťou uvedených orgánov.

47 Tieto požiadavky nezávislosti a nestrannosti pritom podľa Komisie vyžadujú najmä existenciu pravidiel, ktoré u osôb podliehajúcich súdnej právomoci umožňujú vylúčiť akékoľvek oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých orgánov vonkajšími okolnosťami a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní. V tejto súvislosti sa podľa nej nezávislosť súdnictva týka nielen výkonu súdnych funkcií v konkrétnych veciach, ale aj organizácie súdnictva a otázky, či dotknutý orgán poskytuje záruky, ktoré môžu zabezpečiť „dojem nezávislosti“ spôsobilý zachovať dôveru, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti vzbudzovať.

48 Na tieto účely je predovšetkým nevyhnutné, ako podľa Komisie vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, aby disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov zahŕňal nevyhnutné záruky umožňujúce predísť akémukoľvek riziku jeho využitia ako systému politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí, čo si vyžaduje prijatie pravidiel, ktoré vymedzujú tak správania predstavujúce disciplinárne previnenia, ako aj konkrétne uplatniteľné sankcie, ktoré predpokladajú zásah nezávislého orgánu v súlade s postupom zaručujúcim v plnom rozsahu práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty, najmä právo na obhajobu, a ktoré zakotvujú možnosť napadnúť na súde rozhodnutia disciplinárnych orgánov.

49 Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe predovšetkým tvrdí, že články 47 a 48 Charty nie sú uplatniteľné na disciplinárne konania týkajúce sa vnútroštátnych sudcov, keďže tu nedochádza k vykonávaniu práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty. Konkrétne článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ podľa nej nie je prameňom základného práva na obhajobu, ani práva byť vypočutý v primeranej lehote. Tento členský štát zastáva názor, že disciplinárne konania vedené na základe procesných ustanovení napadnutých Komisiou majú čisto vnútroštátnu povahu a že pri vymedzení týchto postupov poľské orgány neupravovali záležitosti spadajúce do oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie v zmysle uvedeného článku v spojení s článkom 5 ZEÚ a článkami 3 a 4 ZFEÚ.

– Posúdenie Súdnym dvorom

50 Na úvod treba pripomenúť, že Únia združuje štáty, ktoré slobodne a dobrovoľne pristúpili k spoločným hodnotám uvedeným v článku 2 ZEÚ, rešpektujú tieto hodnoty a zaväzujú sa ich podporovať. Konkrétne z článku 2 ZEÚ vyplýva, že Únia je založená na hodnotách, ako je právny štát, ktoré sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda okrem iného

spravodlivosť. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vzájomná dôvera medzi členskými štátmi a najmä medzi ich súdmi vychádza zo základného predpokladu, podľa ktorého členské štáty zdieľajú súbor spoločných hodnôt, na ktorých je Únia založená, ako je spresnené v tomto článku [pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, body 42 a 43, ako aj citovanú judikatúru, a Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 160 a citovanú judikatúru].

51 Okrem toho dodržiavanie hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ členským štátom predstavuje podmienku užívania všetkých práv vyplývajúcich z uplatňovania Zmlúv na tento členský štát. Členský štát teda nemôže zmeniť svoju právnu úpravu tak, aby to viedlo k znižovaniu úrovne ochrany hodnoty právneho štátu vyjadrenej najmä v článku 19 ZEÚ. Členské štáty sú teda povinné dbať na to, aby nedošlo z hľadiska tejto hodnoty k znižovaniu úrovne ich právnej úpravy v oblasti organizácie súdnictva, tým, že sa zdržia prijímania pravidiel, ktoré by ohrozili nezávislosť sudcov (rozsudky z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, body 63 až 65 a citovaná judikatúra, ako aj Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 162].

52 Ako stanovuje článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, členským štátom prináleží, aby vytvorili systém opravných prostriedkov a postupov zaručujúcich osobám podliehajúcim súdnej právomoci dodržiavanie ich práva na účinnú súdnu ochranu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie. Zásada účinnej súdnej ochrany práv jednotlivcov vyplývajúcich z práva Únie, na ktorú sa odvoláva článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie vychádzajúcu z ústavných tradícií spoločných členským štátom, ktorá bola zakotvená v článkoch 6 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP“), a v súčasnosti je potvrdená v článku 47 Charty (rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 190 a citovaná judikatúra).

53 Pokiaľ ide o vecnú pôsobnosť článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, treba pripomenúť, že toto ustanovenie sa týka „oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, bez ohľadu na okolnosti, za akých členské štáty uplatňujú toto právo v zmysle článku 51 ods. 1 Charty [rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 50 a citovaná judikatúra, ako aj Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 192 a citovaná judikatúra].

54 V súlade s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ tak musí každý členský štát zabezpečiť, aby orgány, ktoré sa v zmysle práva Únie považujú za „súdny orgán“, patriace do jeho systému opravných prostriedkov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie a ktoré preto môžu v tomto postavení rozhodovať o uplatňovaní alebo výklade práva Únie, spĺňali požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudok z 2. marca 2021, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, ďalej len „rozsudok A. B. a i.“, EU:C:2021:153, bod 112 a citovaná judikatúra].

55 Je pritom nesporné, že tak Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a najmä disciplinárny senát, ktorý je jeho súčasťou, ako aj poľské všeobecné súdy môžu byť vyzvaní, aby rozhodli vo veciach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ ako „súdy“ v zmysle tohto práva patria do poľského systému opravných prostriedkov v „oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie“, takže uvedené súdy musia spĺňať požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 56, a z 5. novembra 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť všeobecných súdov), C-192/18, EU:C:2019:924, bod 104].

56 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci, ako uvádza Poľská republika, organizácia súdnictva v členských štátoch nepochybne patrí do ich právomoci, stále platí, že pri výkone tejto právomoci sú členské štáty povinné dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie, a osobitne z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ [rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 52 a citovaná judikatúra, ako aj z 5. novembra 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť všeobecných súdov), C-192/18, EU:C:2019:924, bod 102].

57 Vzhľadom na to, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ ukladá všetkým členským štátom povinnosť stanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany najmä v zmysle článku 47 Charty, musí sa posledné uvedené ustanovenie náležite zohľadniť na účely výkladu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 45 a citovaná judikatúra). Na zabezpečenie toho, aby takéto orgány, ktoré môžu rozhodovať o otázkach spojených s uplatňovaním alebo výkladom práva Únie, boli schopné zabezpečiť účinnú súdnu ochranu, ktorú požaduje toto ustanovenie, je pritom prvoradé zachovanie ich nezávislosti, ako potvrdzuje článok 47 druhý odsek Charty, ktorý medzi požiadavkami súvisiacimi so základným právom na účinný prostriedok nápravy uvádza prístup k „nezávislému“ súdu (rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 194 a citovaná judikatúra).

58 Táto požiadavka nezávislosti súdov, ktorá je neoddeliteľne spojená s poslaním súdnictva, vychádza z podstaty práva na účinnú súdnu ochranu a základného práva na spravodlivý proces, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, a ako záruka zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 51 a citovaná judikatúra).

59 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora si záruky nezávislosti a nestrannosti vyžadované podľa práva Únie stanovujú ako požiadavku existenciu pravidiel, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia pre zaujatosť a odvolania jeho členov, ktoré umožňujú odstrániť akékoľvek oprávnené pochybnosti účastníkov konania, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť uvedeného orgánu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 53 a citovaná judikatúra).

60 V tejto súvislosti je dôležité, aby sudcovia boli chránení pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť ich nezávislosť. Pravidlá týkajúce sa postavenia sudcov a výkonu ich sudcovskej funkcie musia predovšetkým umožniť vylúčiť nielen akýkoľvek priamy vplyv vo forme pokynov, ale aj formy vplyvu, ktoré sú viac nepriame a ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutia dotknutých sudcov, a tým vylúčiť absenciu dojmu nezávislosti alebo nestrannosti týchto sudcov, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a v právnom štáte vzbudzovať u osôb podliehajúcich súdnej právomoci (rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 197 a citovaná judikatúra).

61 Pokiaľ ide konkrétne o pravidlá upravujúce disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov, požiadavka nezávislosti vyplývajúca z práva Únie, a najmä z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, si podľa ustálenej judikatúry vyžaduje, aby tento režim poskytoval potrebné záruky s cieľom predísť akémukoľvek riziku toho, že taký režim bude využitý ako systém politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí. V tomto ohľade stanovenie pravidiel, ktoré vymedzujú najmä správanie predstavujúce disciplinárne previnenia, ako aj konkrétne uplatniteľné sankcie, ktoré

predpokladajú zásah nezávislého orgánu v súlade s postupom zaručujúcim v plnom rozsahu práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty, najmä práva na obhajobu, a ktoré zakotvujú možnosť napadnúť na súde rozhodnutia disciplinárnych orgánov, predstavuje súbor základných záruk na účely zachovania nezávislosti súdnej moci (rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 198 a citovaná judikatúra).

62 Vzhľadom na vyššie uvedené môžu byť vnútroštátne pravidlá v oblasti disciplinárnych konaní, ktoré Komisia spochybnila v rámci prvých štyroch výhrad, predmetom preskúmania z hľadiska článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, a preto treba ďalej preskúmať, či porušenia tohto ustanovenia uvádzané touto inštitúciou sú preukázané.

O druhej výhrade

– Argumentácia účastníkov konania

63 V rámci druhej výhrady, ktorú treba preskúmať ako prvú v poradí, Komisia tvrdí, že došlo k porušeniu článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v tom zmysle, že disciplinárny senát, ktorý má rozhodovať v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a podľa okolností buď v odvolacom konaní, alebo v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov, nespĺňa požadované záruky nezávislosti a nestrannosti.

64 Hoci vo všeobecnosti účasť výkonného orgánu v procese vymenovania sudcov nemôže sama osebe ovplyvniť ich nezávislosť alebo nestrannosť, podľa Komisie však v prejednávanej veci treba zohľadniť skutočnosť, že spoločné pôsobenie a súčasné zavedenie rôznych legislatívnych reforiem v Poľsku viedlo k systémovému narušeniu, ktoré už neumožňuje zachovať dojem nezávislosti a nestrannosti súdov a dôveru, ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti vzbudzovať, ani vylúčiť akékoľvek oprávnené pochybnosti osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť disciplinárneho senátu vonkajšími okolnosťami a jeho neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní.

65 Toto narušenie vyplýva z rôznych faktorov, medzi ktoré patrí okolnosť, že disciplinárny senát, ktorý má predovšetkým súdnu právomoc v oblasti disciplinárnych konaní voči sudcom, bol vytvorený *ex nihilo*, pričom v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) mu bol priznaný vysoký stupeň organizačnej a finančnej nezávislosti, ktorú ostatné senáty tohto súdu nemajú, ako aj skutočnosť, že bez zjavného odôvodnenia a odchylne od všeobecne platného pravidla bolo stanovené, že miesta v tomto novom senáte môžu byť obsadené výlučne vymenovaním nových sudcov prezidentom republiky na návrh KRS, a nie preložením sudcov, ktorí už pôsobia v iných senátoch Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

66 Podľa tejto inštitúcie je v tomto kontexte tiež relevantná okolnosť, že tesne pred vymenovaním týchto nových sudcov do disciplinárneho senátu bolo zloženie KRS úplne obmenené skrátením funkčného obdobia vtedajších členov uvedeného orgánu, a to na základe nových pravidiel upravujúcich spôsob vymenovania 15 členov KRS z radov sudcov, ktorí už nemajú byť volení samotnými sudcami, ako to bolo predtým, ale Snemom. V dôsledku týchto zmien 23 z jej 25 členov je tak odteraz vymenovaných zákonodarnými alebo výkonnými orgánmi alebo zastupujú tieto orgány, čo vedie k politizácii tohto orgánu a v dôsledku toho k zvýšeniu vplyvu uvedených orgánov na postup vymenovania sudcov disciplinárneho senátu, ako to zdôraznila najmä

Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva (tzv. „Benátska komisia“) vo svojom stanovisku č. 904/2017 z 11. decembra 2017 [CDL(2017)031] a Skupina štátov proti korupcii (GRECO) v *ad hoc* správe o Poľsku z 23. marca 2018.

67 Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že tak postup vymenovania členov disciplinárneho senátu, ktorý sa navyše podobá postupu platnému v iných členských štátoch, ako aj ostatné záruky, ktoré požívajú títo členovia po vymenovaní, môžu zaručiť nezávislosť uvedeného senátu.

68 Podmienky, ktoré musia spĺňať kandidáti na funkciu sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), sú totiž taxatívne vymedzené vnútroštátnym právom a postup ich vymenovania spočíva v tom, že po uverejnení verejného výberového konania uskutoční KRS výber, na základe ktorého tento orgán vypracuje návrh na vymenovanie vybratých kandidátov, čo napokon vedie k vymenovaniu prezidentom republiky, ktorý nie je viazaný návrhom KRS.

69 Okrem toho podľa Poľskej republiky nové zloženie KRS sa veľmi nelíši od zloženia národných sudcovských rád zriadených v niektorých iných členských štátoch a prispelo k posilneniu demokratickej legitimity KRS a k lepšej úrovni reprezentatívnosti poľských sudcov v tomto orgáne.

70 Napokon nezávislosť sudcov disciplinárneho senátu vyplýva po ich vymenovaní z existencie prepracovaného systému záruk týkajúcich sa najmä neobmedzenej dĺžky ich funkčného obdobia, ich neodvolateľnosti, imunity, povinnosti zostať apolitickí, ako aj nezlučiteľnosti s rôznymi profesiami a obzvlášť vysokého platu. Vysoká miera administratívnej, finančnej a rozhodovacej autonómie disciplinárneho senátu umožňuje posilniť nezávislosť tohto orgánu tým, že chráni jeho členov pred rizikami spojenými s podriadenosťou v rámci služobnej hierarchie alebo kolegialitou, ak majú rozhodovať v disciplinárnych konaniach voči sudcom ostatných senátov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

71 Navyše nezávislosť disciplinárneho senátu vo vzťahu k poľskej výkonnej moci sa odráža aj v rozhodnutiach tohto orgánu, ktoré poukazujú okrem iného na to, že z osemnástich odvolaní ministra spravodlivosti proti rozsudkom prvostupňových disciplinárnych súdov vydaných proti sudcom boli v siedmich prípadoch napadnuté rozsudky potvrdené, v piatich prípadoch boli zmenené uložením prísnejších disciplinárnych sankcií, v dvoch prípadoch disciplinárny senát zmenil rozsudky, ktoré upustili od potrestania, a uložil disciplinárne sankcie, taktiež v dvoch prípadoch zmenil oslobodzujúce rozsudky na rozsudky potvrdzujúce spáchanie deliktu, pričom sa upustilo od disciplinárneho trestu, v jednom prípade bol rozsudok zrušený a disciplinárne konanie bolo zastavené z dôvodu úmrtia obvineného sudcu a v jednom prípade tento senát zmenil daný rozsudok a upustil od uloženia sankcie po tom, čo predmetné porušenie prekvalifikoval na menšie disciplinárne previnenie.

72 Komisia v replike tvrdí, že rozsudok A. K. a i., vydaný po podaní tejto žaloby, medzičasom potvrdil dôvodnosť tejto výhrady.

73 To isté podľa nej platí aj v prípade rozsudku z 5. decembra 2019 (III PO 7/18) a uznesení z 15. januára 2020 (III PO 8/18 a III PO 9/18), v ktorých Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) [Najvyšší súd (senát pre pracovnoprávne veci a veci sociálneho zabezpečenia), Poľsko] – vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veciach samých, v ktorých bol vydaný rozsudok A. K. a i. – rozhodol na základe poznatkov vyplývajúcich z posledného uvedeného rozsudku, že KRS v jej aktuálnom zložení nepredstavuje

nestranný a nezávislý orgán vo vzťahu k poľskej zákonodarnej a výkonnej moci a že disciplinárny senát nie je „súdom“ v zmysle článku 47 Charty, článku 6 EDĽP a článku 45 ods. 1 Ústavy. V týchto rozhodnutiach Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) okrem faktorov, ktoré už boli uvedené v bode 65 tohto rozsudku, poukázal najmä na to, že po prvé disciplinárnemu senátu bola tiež priznaná výlučná právomoc vo veciach týkajúcich sa sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v oblasti pracovného práva, sociálneho zabezpečenia a odchodu do dôchodku, čo sú oblasti, ktoré predtým patrili do právomoci všeobecných súdov, po druhé v dôsledku viacerých postupných zmien zákona o KRS sa v priebehu postupu vymenovania dotknutých sudcov výrazne znížili možnosti neúspešného kandidáta napadnúť uznesenia KRS, po tretie osoby vymenované za sudcov disciplinárneho senátu majú silné väzby na poľskú zákonodarnú či výkonnú moc a po štvrté sa disciplinárny senát od svojho zriadenia usiloval o späťvzatie návrhov na začatie prejudiciálneho konania podaných Súdnemu dvoru vo veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok A. K. a i.

74 Konštatovania takto stanovené v uvedených rozsudkoch boli následne zopakované v uznesení z 23. januára 2020, ktoré prijal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v rozhodovacom zložení pozostávajúcom zo senátov tohto súdu pre občianskoprávne, trestné a pracovnoprávne veci a veci sociálneho zabezpečenia, a ktoré nadobudlo účinky právnej zásady.

75 Komisia okrem toho uvádza, že sudcovia disciplinárneho senátu sa nachádzajú v privilegovanom postavení vo vzťahu k sudcom ostatných senátov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Z rozsudku Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) z 5. decembra 2019 (III PO 7/18) totiž takisto vyplýva, že hoci je pracovné vyťaženie disciplinárneho senátu podstatne nižšie než u ostatných senátov uvedeného súdu, členovia disciplinárneho senátu, ako uviedla Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe, dostávajú plat, ktorý je približne o 40 % vyšší ako platy sudcov ostatných senátov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

76 Pokiaľ ide o záruky údajne chrániace sudcov disciplinárneho senátu po ich vymenovaní, na ktoré sa odvoláva Poľská republika, zo záverov rozsudku A. K. a i. vyplýva, že bez ohľadu na existenciu uvedených záruk je potrebné uistiť sa prostredníctvom celkovej analýzy vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa vytvorenia dotknutého orgánu a súvisiacich najmä s právomocami priznanými tomuto orgánu, jeho zložením a podmienkami vymenovania sudcov, ktorí majú byť jeho členmi, že tieto jednotlivé aspekty nemôžu u osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolať po vymenovaní dotknutých osôb oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní.

77 Poľská republika v duplike tvrdí, že zo žaloby Komisie vyplýva, že jej druhá výhrada sa týka právneho posúdenia vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú predmetom tejto žaloby, a nie preukázania skutkového stavu. Parametre týkajúce sa nezávislosti disciplinárneho senátu, ktoré mal v súlade s rozsudkom A. K. a i. preskúmať vnútroštátny súd vo veciach samých, v ktorých bol vydaný uvedený rozsudok, pritom nijako nesúvisia s posúdením abstraktného súladu týchto vnútroštátnych ustanovení s právom Únie, ale spadajú do skutkovej oblasti. Rozhodnutia, ktoré vydal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v nadväznosti na rozsudok A. K. a i., sú teda irelevantné na účely posúdenia nesplnenia povinnosti vytýkaného tomuto členskému štátu v rámci tejto žaloby. Uznesenie Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) z 23. januára 2020 sa podľa nej netýka právomoci disciplinárneho senátu a Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) ho navyše rozsudkom z 20. apríla 2020 vyhlásil za protiústavné.

78 Poľská republika napokon predložila v prílohe svojej dupliky dokumentáciu v rozsahu približne 2 300 strán poskytujúcu úplný prehľad rozhodnutí disciplinárneho senátu, ktoré tento členský štát utvrdzujú v jeho presvedčení, že uvedený orgán rozhoduje úplne nestranne a nezávisle. Okrem toho z porovnávacieho prehľadu rozhodnutí vydaných v disciplinárnych konaniach začatých na základe odvolania ministra spravodlivosti v rokoch 2017 až 2019, ktorý je tiež prílohou dupliky, vyplýva, že zatiaľ čo v rokoch 2017 a 2018 trestnoprávny senát Najvyššieho súdu vyhovel 6 odvolaniam ministra spravodlivosti zo 14, disciplinárny senát v rokoch 2018 a 2019 vyhovel 17 odvolaniam zo 44, čo odzrkadľuje približné rovnaký pomer.

79 Belgické kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Holandské kráľovstvo, Fínska republika a Švédske kráľovstvo zastávajú názor, že najmä zo záverov rozsudku A. K. a i. vyplýva, že disciplinárny senát nespĺňa požiadavky nestrannosti a nezávislosti vyplývajúce z práva Únie. Podľa Belgického kráľovstva sa tento záver môže opierať aj o rôzne akty prijaté v rámci medzinárodných orgánov, akými sú Európska charta o štatúte sudcov a stanovisko Benátskej komisie č. 977/2019 zo 16. januára 2020 o zmenách zavedených 20. decembra 2019 najmä v zákone o všeobecných súdoch a v novom zákone o Najvyššom súde.

– ***Posúdenie Súdnym dvorom***

80 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 61 tohto rozsudku, na základe článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ prináleží každému členskému štátu zabezpečiť, aby disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov vnútroštátnych súdov patriacich do jeho systému opravných prostriedkov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, rešpektoval zásadu nezávislosti sudcov najmä tým, že zabezpečí, aby rozhodnutia vydané v disciplinárnych konaniach začatých proti sudcom uvedených súdov boli preskúmané orgánom, ktorý sám spĺňa záruky späté s účinnou súdnou ochranou, vrátane záruky nezávislosti (uznesenie z 8. apríla 2020, Komisia/Poľsko, C-791/19 R, EU:C:2020:277, bod 35).

81 Z článku 27 ods. 1, článku 73 ods. 1 a článku 97 ods. 3 nového zákona o Najvyššom súde, ako aj z článku 110 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch pritom vyplýva, že disciplinárne rozhodnutia, ktoré môžu byť prijaté voči poľskému sudcovi, patria v súčasnosti do právomoci disciplinárneho senátu zriadeného na základe nového zákona o Najvyššom súde. Tento senát rozhoduje v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a podľa okolností buď v odvolacom konaní, alebo v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov. Zo zásad pripomenutých v predchádzajúcom bode tak vyplýva, že podľa práva Únie a najmä článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ musí taký orgán, akým je disciplinárny senát, poskytovať všetky požadované záruky, pokiaľ ide o jeho nezávislosť a nestrannosť.

82 Ako už Súdny dvor v tejto súvislosti spresnil, samotná perspektíva rizika disciplinárneho konania, ktoré by mohlo viesť k predloženiu veci orgánu, ktorého nezávislosť nie je zaručená, tak môže ovplyvniť vlastnú nezávislosť sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a všeobecných súdov (uznesenie z 8. apríla 2020, Komisia/Poľsko, C-791/19 R, EU:C:2020:277, bod 90).

83 V tejto súvislosti treba najmä zohľadniť skutočnosť, že disciplinárne opatrenia môžu mať závažný vplyv na život a kariéru sankcionovaných sudcov. Ako uviedol aj Európsky súd pre ľudské práva, súdne preskúmanie tak musí byť prispôsobené disciplinárnej povahe daných rozhodnutí. Ak totiž určitý štát začne takéto disciplinárne konanie, v stávke je práve dôvera verejnosti vo fungovanie a nezávislosť súdnej moci, pričom v demokratickom štáte je táto dôvera zárukou samotnej

existencie právneho štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 6. novembra 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugalsko, CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, bod 196, a rozsudok ESĽP, 9. marca 2021, Eminağaoğlu v. Turecko, CE:ECHR:2021:0309JUD007652112, bod 97).

84 Vo svojej druhej výhrade Komisia v podstate tvrdí, že vzhľadom na osobitný kontext, v ktorom došlo k zriadeniu disciplinárneho senátu, ako aj určité charakteristiky tohto senátu a postup vedúci k vymenovaniu sudcov, ktorí majú byť jeho členmi, uvedený orgán nespĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti vyžadované na základe článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

85 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, ako zdôraznila Komisia a vedľajší účastníci konania, že Súdny dvor už vo svojom rozsudku A. K. a i. skúmal návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) [Najvyšší súd (senát pre pracovnoprávne veci a veci sociálneho zabezpečenia)] a ktorý sa týkal okrem iného otázky, či sa má právo Únie vykladať v tom zmysle, že taký orgán, akým je disciplinárny senát, spĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti uvedené najmä v článku 47 Charty.

86 Ako vyplýva z výroku rozsudku A. K. a i., Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že orgán nie je nezávislým a nestranným súdom v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ objektívne podmienky, za ktorých bol tento orgán vytvorený, jeho vlastnosti a spôsob, akým boli vymenovaní jeho členovia, môžu vo vnímaní osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť tohto orgánu vonkajšími činiteľmi, predovšetkým priamymi alebo nepriamymi vplyvmi zákonodarnej a výkonnej moci, a jeho neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní. Takéto pochybnosti tak môžu viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo nestrannosti uvedeného orgánu, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti vzbudzovať u uvedených osôb podliehajúcich súdnej právomoci.

87 Ako pritom vyplýva z bodov 52 a 57 tohto rozsudku, pri výklade článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ je potrebné náležite zohľadniť článok 47 Charty.

88 Na účely určenia, či disciplinárny senát, ako orgán poverený preskúmavaním rozhodnutí vydaných v rámci disciplinárnych konaní začatých proti sudcom, ktorí môžu byť povinní rozhodovať o výklade a uplatňovaní práva Únie, spĺňa požiadavku nezávislosti a nestrannosti, ktorú vyžaduje právo Únie, treba najskôr pripomenúť, ako uviedla Komisia, že k vytvoreniu uvedeného senátu novým zákonom o Najvyššom súde došlo v širšom kontexte veľkých reforiem týkajúcich sa organizácie súdnej moci v Poľsku, a to najmä reforiem vyplývajúcich z tohto nového zákona o Najvyššom súde a zo zmien zákona o všeobecných súdoch a zákona o KRS.

89 V tejto súvislosti treba v prvom rade poznamenať, ako uviedla Komisia, že takto *ex nihilo* vytvorenému disciplinárnemu senátu bola v súlade s článkom 27 ods. 1, článkom 73 ods. 1, článkom 97 ods. 3 nového zákona o Najvyššom súde a článkom 110 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch osobitne zverená výlučná právomoc rozhodovať tak v disciplinárnych veciach, ako aj vo veciach pracovného práva, práva sociálneho zabezpečenia a odchodu do dôchodku týkajúcich sa sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), a právomoc rozhodovať podľa okolností buď v odvolacom konaní, alebo v prvostupňovom a odvolacom konaní v disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov.

90 Pritom treba najmä pripomenúť, ako už Súdny dvor uviedol v bodoch 148 a 149 rozsudku A. K. a i., že pokiaľ ide konkrétne o veci týkajúce sa odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), pridelenie tejto právomoci disciplinárnemu senátu sa uskutočnilo okrem iného

súbežne s prijatím ustanovení nového zákona o Najvyššom súde, ktoré stanovili zníženie veku odchodu do dôchodku sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a uplatnenie tohto opatrenia na sudcov tohto súdu v činnej službe, a zároveň priznali prezidentovi republiky diskrečnú právomoc predĺžiť výkon súdnych funkcií týmto sudcom v činnej službe nad rámec novostanoveného veku odchodu do dôchodku. V tejto súvislosti Súdny dvor vo svojom rozsudku z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu) (C-619/18, EU:C:2019:531), rozhodol, že z dôvodu prijatia uvedených opatrení Poľská republika narušila neodvolateľnosť a nezávislosť sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a nesplnila si povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

91 V druhom rade treba konštatovať, ako uviedla Komisia a ako tiež uviedol Súdny dvor v bode 151 rozsudku A. K. a i., že z režimu zavedeného novým zákonom o Najvyššom súde a najmä z článkov 6, 7 a 20 tohto zákona vyplýva, že hoci bol disciplinárny senát formálne zriadený ako senát na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), požíval v rámci tohto súdu v porovnaní s jeho ostatnými senátmi osobitne vysoký stupeň organizačnej, funkčnej a finančnej samostatnosti.

92 V tejto súvislosti tvrdenie Poľskej republiky, podľa ktorého ide v prejednávanej veci len o posilnenie nezávislosti sudcov disciplinárneho senátu tým, že budú chránení pred rizikami spojenými s podriadenosťou v rámci služobnej hierarchie alebo kolegialitou, nemôže uspieť najmä preto, že sudcovia, ktorí tvoria disciplinárny senát, môžu byť sami účastníkmi disciplinárnych sporov alebo sporov súvisiacich s pracovným právom, právom sociálneho zabezpečenia alebo odchodom do dôchodku a poľský zákonodarca nepovažoval za potrebné zveriť právomoc na prejednanie takýchto sporov inému senátu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

93 V treťom rade, pokiaľ ide o skutočnosť, že sudcovia v disciplinárnom senáte majú nárok na plat, ktorý je približne o 40 % vyšší než plat sudcov pôsobiacich v iných senátoch na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), treba uviesť, že podľa vysvetlení poskytnutých Poľskou republikou v jej písomných vyjadreniach a na pojednávaní je tento vyšší plat odôvodnený výlučne existenciou pravidla nezlučiteľnosti, ktoré sa osobitne uplatňuje na sudcov disciplinárneho senátu a bráni im vykonávať akademické funkcie. Podľa tých istých vysvetlení sa však dotknuté osoby napriek tomuto režimu nezlučiteľnosti môžu rozhodnúť, že budú takéto akademické funkcie vykonávať za predpokladu, že to nie je v rozpore s dôstojnosťou postavenia sudcu a že sa v tom prípade zrieknu tohto príplatku k platu. Pritom treba konštatovať, že takéto vysvetlenia neumožňujú predovšetkým pochopiť objektívne dôvody, prečo by sudcovia pôsobiaci v iných senátoch na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) tiež nemohli získať rovnakú možnosť vybrať si medzi výkonom akademickej činnosti a priznaním takéhoto vysokého príplatku k platu.

94 Vo štvrtom rade treba zdôrazniť okolnosť, na ktorú sa odvoláva Komisia a ktorú už Súdny dvor uviedol v bode 150 rozsudku A. K. a i., a to že podľa článku 131 nového zákona o Najvyššom súde musí byť disciplinárny senát s právomocami uvedenými v bode 89 tohto rozsudku zložený pri svojom prvotnom obsadení jedine z nových sudcov vymenovaných prezidentom republiky na návrh KRS, teda bez akejkoľvek možnosti preloženia sudcov pôsobiacich v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) do uvedeného senátu napriek tomu, že takéto preloženia sudcov medzi jednotlivými senátmi na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) sú podľa toho istého zákona v zásade prípustné. Okrem toho bolo pred týmto vymenovaním úplne obmenené zloženie KRS.

95 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry pripomenutej v bode 59 tohto rozsudku, záruky podľa práva Únie umožňujúce zabezpečiť nezávislosť a nestrannosť sudcov vyžadujú najmä existenciu pravidiel upravujúcich vymenovanie sudcov (pozri v tomto zmysle rozsudok A. B. a i., body 117 a 121). Z judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 56 tohto rozsudku tiež vyplýva, že

členské štáty pri výkone svojej právomoci, a to najmä právomoci prijímať vnútroštátne pravidlá upravujúce postup vymenovania sudcov, musia dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie a konkrétne z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky A. B. a i., body 68 a 79, ako aj z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 48).

96 V súlade so zásadou deľby právomocí, ktorou sa vyznačuje fungovanie právneho štátu, musí byť zaručená najmä nezávislosť súdov vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej moci (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 54 a citovaná judikatúra).

97 Pokiaľ ide konkrétne o podmienky, za ktorých boli prijaté rozhodnutia o vymenovaní sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a najmä do disciplinárneho senátu, je pravda, že Súdny dvor už mal príležitosť spresniť, že samotná skutočnosť, že dotknutí sudcovia sú vymenovaní prezidentom členského štátu, nemôže spôsobovať, že budú vo vzťahu k nemu závislí, a ani nemôže vyvolávať pochybnosti o ich nestrannosti, ak po svojom vymenovaní nie sú dotknuté osoby vystavené žiadnemu tlaku a nedostávajú pokyny pri výkone svojich funkcií (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 56 a citovaná judikatúra).

98 Súdny dvor však spresnil, že zostáva nevyhnutné zabezpečiť, aby hmotnoprávne podmienky a procesné pravidlá, ktorými sa riadi prijímanie rozhodnutí o vymenovaní, boli také, že u osôb podliehajúcich súdnej právomoci nemôžu po vymenovaní dotknutých osôb vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov vonkajšími činiteľmi a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní, a že na tento účel je dôležité najmä to, aby uvedené podmienky a postupy umožnili vylúčiť nielen akýkoľvek priamy vplyv vo forme pokynov, ale aj formy vplyvu, ktoré sú viac nepriame a ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutia dotknutých sudcov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, body 55 a 57, ako aj citovanú judikatúru).

99 Súdny dvor po tom, čo uviedol, že na základe článku 179 Ústavy sú sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vymenovaní prezidentom republiky na návrh KRS, teda orgánu povereného článkom 186 Ústavy úlohou strážcu nezávislosti súdov a sudcov, v bode 137 rozsudku A. K. a i., ako aj v bode 124 rozsudku A. B. a i., spresnil, že zásah takéhoto orgánu v kontexte postupu vymenovania sudcov môže v zásade prispieť k väčšej objektivite tohto postupu tým, že vymedzuje rozhodovací priestor, ktorý má prezident republiky pri výkone právomoci, ktorá mu je takto zverená.

100 V bode 138 rozsudku A. K. a i., ako aj v bode 125 rozsudku A. B. a i. však Súdny dvor najmä uviedol, že to platí len pod podmienkou, že uvedený orgán je sám dostatočne nezávislý od zákonodarnej a výkonnej moci a aj od orgánu, ktorému má predložiť takýto návrh na vymenovanie.

101 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 179 Ústavy predstavuje akt, ktorým KRS navrhuje kandidáta na vymenovanie do funkcie sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), podmienku *sine qua non* na to, aby tento kandidát mohol byť na takéto miesto vymenovaný prezidentom republiky. Úloha KRS v tomto postupe vymenovania je preto rozhodujúca (pozri v tomto zmysle rozsudok A. B. a i., bod 126).

102 V tomto kontexte môže byť miera nezávislosti KRS vo vzťahu k poľskej zákonodarnej a výkonnej moci pri výkone úloh, ktoré sú jej zverené, relevantná pri posudzovaní, či sudcovia, ktorých vyberie, budú schopní splniť požiadavky nezávislosti a nestrannosti vyplývajúce z práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky A. K. a i., bod 139, ako aj A. B. a i., bod 127).

103 Je pravda, ako uviedla Poľská republika, že Súdny dvor už rozhodol, že okolnosť, že sa orgán, akým je Štátna súdna rada, ktorý je zapojený do procesu vymenovania sudcov, skladá prevažne z členov vybraných zákonodarnou mocou, nemôže sama osebe viesť k pochybnostiam o nezávislosti sudcov vymenovaných na konci uvedeného procesu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júla 2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, body 55 a 56). Z judikatúry Súdneho dvora a konkrétne z rozsudkov A. K. a i. a A. B. a i. však takisto vyplýva, že to môže byť inak, pokiaľ tá istá okolnosť v spojení s inými relevantnými skutočnosťami a podmienkami, za ktorých sa tento výber uskutočnil, vedú k vzniku takýchto pochybností.

104 V tejto súvislosti treba po prvé poznamenať, ako uviedla Komisia, že hoci 15 členov KRS bolo predtým volených spomedzi sudcov ich kolegami sudcami, zákon o KRS bol nedávno zmenený v tom zmysle, že týchto 15 členov, ako vyplýva z článku 9a uvedeného zákona, v súčasnosti volí zložka poľskej zákonodarnej moci, čo má za následok, že 23 z 25 členov tvoriacich KRS v tomto novom zložení bolo zvolených poľskou výkonnou a legislatívnou mocou alebo pochádzajú z jej radov. Takéto zmeny pritom môžu viesť k riziku, ktoré doteraz v rámci skôr platného spôsobu voľby neexistovalo, konkrétne k riziku zvýšeného vplyvu tejto zákonodarnej a výkonnej moci na KRS a zásahu do nezávislosti tohto orgánu.

105 Po druhé, ako tiež zdôraznila Komisia, z článku 6 zákona z 8. decembra 2017 uvedeného v bode 26 tohto rozsudku vyplýva, že takéto nové zloženie KRS bolo vytvorené v dôsledku skrátenia prebiehajúceho štvorročného funkčného obdobia dovtedajších členov tohto orgánu podľa článku 187 ods. 3 Ústavy.

106 Po tretie treba poznamenať, že k legislatívnej reforme, ktorá tak viedla k ustanoveniu KRS v tomto novom zložení, došlo súčasne s prijatím nového zákona o Najvyššom súde, ktorým sa pristúpilo k rozsiahlej reforme Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) zahŕňajúcej okrem iného vytvorenie dvoch nových senátov na tomto súde, vrátane disciplinárneho senátu, a zavedenie mechanizmu, ktorý bol medzitým vyhlásený za nezlučiteľný s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ a o ktorom sa už hovorilo v bode 90 tohto rozsudku, stanovujúceho zníženie veku odchodu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) do dôchodku a uplatnenie tohto opatrenia aj na sudcov tohto súdu v činnej službe.

107 Je teda nesporné, že k predčasnému ukončeniu funkčného obdobia niektorých členov KRS, ktorí boli dovtedy vo funkcii, a k ustanoveniu KRS v jej novom zložení došlo v kontexte, v ktorom sa očakávalo, že v rámci Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a najmä v disciplinárnom senáte bude treba čoskoro obsadiť viacero miest, ako už Súdny dvor v podstate zdôraznil v bodoch 22 až 27 uznesenia zo 17. decembra 2018, Komisia/Poľsko (C-619/18 R, EU:C:2018:1021), v bode 86 rozsudku z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu) (C-619/18, EU:C:2019:531), a v bode 134 rozsudku A. B. a i.

108 Treba pritom konštatovať, že skutočnosti, na ktoré bolo poukázané v bodoch 104 až 107 tohto rozsudku, môžu vyvolať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť KRS a jej úlohu v postupe vymenovania, ktorý viedol k vymenovaniu členov disciplinárneho senátu.

109 Okrem toho z bodov 89 až 94 tohto rozsudku na jednej strane vyplýva, že tento postup vymenovania sa uplatňuje na uchádzačov o funkciu člena disciplinárneho senátu, ktorý bol novo vytvorený na účely rozhodovania najmä v disciplinárnych konaniach voči vnútroštátnym sudcom a v záležitostiach súvisiacich s reformou ustanovení týkajúcich sa Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorej niektoré prvky už viedli ku konštatovaniu porušenia článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ zo strany Poľskej republiky, a na druhej strane, že tento orgán má byť zložený výlučne

z nových sudcov, ktorí nepôsobia na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a ktorí budú mať nárok na výrazne vyšší plat a osobitne vysoký stupeň organizačnej, funkčnej a finančnej samostatnosti v porovnaní s podmienkami prevládajúcimi v iných súdnych senátoch na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

110 Tieto skutočnosti, posudzované v rámci celkovej analýzy zahŕňajúcej aj významnú úlohu, ktorú zohráva pri vymenovaní členov disciplinárneho senátu KRS, pričom, ako vyplýva z bodu 108 tohto rozsudku, ide o orgán, ktorého nezávislosť od politickej moci je diskutabilná, môžu vo vnímaní osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o nezávislosť a nestrannosť uvedeného disciplinárneho senátu.

111 Pokiaľ ide o údaje týkajúce sa judikatúry disciplinárneho senátu uvedené v bodoch 71 a 78 tohto rozsudku, stačí v tejto súvislosti uviesť, že okrem skutočnosti, že štatistiky spomenuté v tomto bode 71 zjavne svedčia skôr o tom, že disciplinárny senát vo väčšine prípadov, v ktorých rozhodoval o odvolaniach ministra spravodlivosti proti rozhodnutiu prvostupňového disciplinárneho súdu, potvrdil alebo sprísnil disciplinárnu zodpovednosť dotknutých sudcov, sa druhá výhrada Komisie v každom prípade netýka, ako sama zdôraznila, konkrétnej súdnej činnosti disciplinárneho senátu a jeho sudcov, ale skôr absencie dojmu nezávislosti alebo nestrannosti tohto senátu v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 86 tohto rozsudku. V dôsledku toho nemôžu spochybniť dôvodnosť tejto výhrady ani štatistiky uvádzané Poľskou republikou vo vyjadrení k žalobe a v duplike, ani všeobecne tých približne 2 300 strán rozhodnutí pripisovaných disciplinárnemu senátu, ktoré Poľská republika predložila na podporu dupliky, pričom sa obmedzila na všeobecné tvrdenie, že uvedené rozhodnutia nemôžu vzbudzovať pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti uvedeného orgánu.

112 Vzhľadom na všetky úvahy uvedené v bodoch 89 až 110 tohto rozsudku treba konštatovať, že osobitný kontext a objektívne podmienky, za ktorých bol vytvorený disciplinárny senát, jeho vlastnosti a spôsob, akým boli vymenovaní jeho členovia, môžu, ak sú posudzované spoločne, vyvolávať vo vnímaní osôb podliehajúcich súdnej právomoci oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť tohto orgánu vonkajšími činiteľmi, predovšetkým priamymi alebo nepriamymi vplyvmi poľskej zákonodarnej a výkonnej moci, a jeho neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní, a môžu tak viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo nestrannosti uvedeného orgánu, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti a právnom štáte vzbudzovať u uvedených osôb. Takýto vývoj predstavuje znižovanie úrovne ochrany hodnoty právneho štátu v zmysle judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 51 tohto rozsudku.

113 Z toho predovšetkým vyplýva, že Poľská republika si tým, že nezaručuje nezávislosť a nestrannosť disciplinárneho senátu, ktorý má rozhodovať v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a podľa okolností buď v odvolacom konaní, alebo v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov, a tým, že takto zasahuje do nezávislosti týchto sudcov, a to navyše za cenu znižovania úrovne ochrany hodnoty právneho štátu v tomto členskom štáte v zmysle judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 51 tohto rozsudku, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

114 Druhej výhrade teda treba vyhovieť.

O prvej výhrade

– Argumentácia účastníkov konania

115 Vo svojej prvej výhrade, ktorú treba preskúmať ako druhú v poradí, Komisia tvrdí, že článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde porušujú článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v tom zmysle, že uvedené vnútroštátne ustanovenia umožňujú v rozpore so zásadou nezávislosti sudcov založiť disciplinárnu zodpovednosť sudcov poľských všeobecných súdov z dôvodu obsahu ich súdnych rozhodnutí, a využiť tak disciplinárny režim uplatniteľný na týchto sudcov na účely politickej kontroly nad ich sudcovskou činnosťou.

116 Na jednej strane totiž článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch vymedzuje disciplinárne previnenie tak, že zahŕňa okrem iného prípady „zjavného a hrubého porušenia právnych predpisov“. Takéto znenie pritom podľa Komisie umožňuje výklad, podľa ktorého sa disciplinárna zodpovednosť sudcov vzťahuje aj na výkon ich rozhodovacej funkcie.

117 Potvrdzuje to navyše nedávna výkladová prax disciplinárneho zmocnenca povereného záležitosťami týkajúcimi sa sudcov všeobecných súdov a jeho zástupcov (ďalej spoločne len „disciplinárny zmocnenec“). Disciplinárny zmocnenec totiž okrem iného začal vyšetrovanie voči trom sudcom v súvislosti s návrhmi na začatie prejudiciálneho konania, ktoré predložili Súdnemu dvoru vo veciach, v ktorých bol vydaný rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234), ako aj uznesenie zo 6. októbra 2020, Prokuratura Rejonowa w Słubicach (C-623/18, neuverejnené, EU:C:2020:800), a v listoch z 29. novembra 2018 vyzval každého z týchto sudcov, aby predložili písomné vyhlásenie k možnému prekročeniu súdnej právomoci v súvislosti s podaním uvedených návrhov, a následne v tejto súvislosti v liste zo 4. januára 2019 uviedol, že „považoval za svoju povinnosť preskúmať, či predloženie prejudiciálnych otázok v rozpore s podmienkami jasne vymedzenými v ustanovení článku 267 ZFEÚ… môže predstavovať disciplinárne previnenie“.

118 Rovnako po tom, čo Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko) podal na Súdny dvor návrhy na začatie prejudiciálneho konania v spojených veciach C-748/19 až C-754/19 týkajúcich sa požiadaviek nezávislosti rozhodovacieho zloženia, v ktorom zasadá sudca pridelený na tento súd rozhodnutím ministra spravodlivosti, disciplinárny zmocnenec v oznámení z 3. septembra 2019 informoval o vykonaní dokazovania s cieľom určiť, či konanie sudkyne, ktorá predsedala uvedenému rozhodovaciemu zloženiu a formulovala uvedené návrhy, môže predstavovať disciplinárne previnenie.

119 Na druhej strane článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde oprávňuje Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vrátane jeho senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné, aby v prípade, keď rozhoduje o mimoriadnom opravnom prostriedku, oznámil dotknutému súdu „zistenie o pochybení“ v prípade „zjavného porušenia pravidiel“, a podal na disciplinárny senát návrh na disciplinárne preskúmanie týkajúce sa dotknutých sudcov v súlade s článkom 110 ods. 1 písm. b) zákona o všeobecných súdoch. Pojem „zjavné porušenie pravidiel“ pritom podľa Komisie umožňuje výklad, podľa ktorého sa disciplinárna zodpovednosť sudcov vzťahuje aj na výkon ich rozhodovacej funkcie.

120 Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že definícia disciplinárneho previnenia obsiahnutá v článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch neumožňuje politickú kontrolu obsahu súdnych rozhodnutí. V tejto súvislosti podľa nej Komisia nezohľadnila ustálený

reštriktívny výklad tohto ustanovenia zo strany Sąd Najwyższy (Najvyšší súd). Z ustálenej judikatúry uvedeného súdu totiž vyplýva, že disciplinárne previnenie nemôže vyplývať z bežného pochybenia pri výklade alebo uplatnení právnej normy vyplývajúceho zo súdneho rozhodnutia, ale len zo „zjavného a hrubého“ porušenia právnych predpisov, teda v zásade porušenia procesných pravidiel nesúvisiaceho priamo so samotným rozhodnutím, ktoré môže na prvý pohľad identifikovať ktokoľvek a ktoré má významné negatívne účinky poškodzujúce záujmy účastníkov konania, iných subjektov alebo výkon spravodlivosti.

121 Podľa Poľskej republiky je pritom uznanie takého správania, ktoré je založené na zlom úmysle alebo hlbokej nevedomosti sudcu, za disciplinárne previnenie odôvodnené z hľadiska zabezpečenia účinnej súdnej ochrany osôb podliehajúcich súdnej právomoci a zachovania imidžu spravodlivosti, ktorý je spätý so súdnou mocou. Perspektíva prípadných disciplinárnych konaní obmedzená na takéto prípady nemôže podľa nej ovplyvniť nezávislosť súdnej moci.

122 Za týchto podmienok je samotná obava, že predmetné vnútroštátne ustanovenie môže byť predmetom odlišného výkladu, než je výklad, ktorý takto ustálene prijal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), vzdialená od reality a čisto hypotetická. Pokiaľ ide o disciplinárneho zmocnenca, ten je len orgánom pre vyšetrovanie a stíhanie, ktorého posúdenia nie sú pre disciplinárne súdy záväzné.

123 Podľa Poľskej republiky musia rovnaké úvahy platiť pre článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde.

124 Komisia vo svojej replike tvrdí, že tvrdenia uvádzané Poľskou republikou nespochybňujú záver, podľa ktorého pojmy uvedené v bodoch 116 a 119 tohto rozsudku možno vykladať tak, že zahŕňajú obsah súdnych rozhodnutí, čo napokon naďalej potvrdzujú disciplinárne konania začaté po podaní tejto žaloby.

125 Dňa 6. decembra 2019 disciplinárny zmocnenec začal takéto konanie proti sudkyni, ktorá sa spomína v bode 118 tohto rozsudku, pričom v oznámení uviedol, že podľa jeho názoru táto sudkyňa „bez porady rozhodovacieho zloženia predložila svoje osobné stanovisko k existencii ďalších dôvodov na odročenie pojednávania a verejne spochybnila uvedené zloženie, ktoré bolo vymenované v súlade s platnými právnymi predpismi k prejednaniu tejto veci tým, že spochybnila nestrannosť a nezávislosť dotknutého sudcu, člena rozhodovacieho zloženia, a že mu nepriznala právo v ňom zasadať“, a okrem toho „prekročila svoje právomoci tým, že v čase, keď bolo odvolacie konanie odročené, nezákonne a bez konzultácie s ďalšími dvoma riadne vymenovanými členmi rozhodovacieho zloženia prijala uznesenie o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania“.

126 Disciplinárny senát, od ktorého v súčasnosti plne závisí výklad pojmov uvedených v bodoch 116 a 119 tohto rozsudku, pozastavil, ako vyplýva z rozhodnutia zo 4. februára 2020 (II DO 1/20) predloženého Komisiou, výkon funkcie sudcovi na Sąd Rejonowy w Olsztynie (Okresný súd Olsztyn, Poľsko), proti ktorému bolo začaté disciplinárne konanie najmä z dôvodu, ako vyplýva z oznámenia uverejneného disciplinárnym zmocnencom 29. novembra 2019, že konanie tohto sudcu počas prejednania opravného prostriedku „viedlo k prijatiu rozhodnutia bez právneho základu“, ktorým bolo Snemu nariadené predložiť zoznamy občanov a sudcov, ktorí podporili kandidatúry na funkcie členov KRS v jej novom zložení.

127 V odôvodnení uvedeného rozhodnutia disciplinárny senát okrem iného rozhodol, že „ak si autorita súdu alebo významné služobné záujmy vyžadujú vzhľadom na druh činu, ktorého sa sudca dopustil, aby bol ihneď zbavený svojich služobných povinností, predseda súdu alebo minister

spravodlivosti môžu okamžite pozastaviť výkon činnosti sudcu až do rozhodnutia disciplinárneho súdu, ktoré musí byť prijaté v lehote kratšej ako jeden mesiac. Dve z vyššie uvedených podmienok (autorita súdu a významné služobné záujmy) sa uplatnia v prejednávanej veci v súvislosti s konaním sudcu vo forme zjavného a hrubého porušenia právnych predpisov a nedodržania dôstojnosti funkcie sudcu v zmysle článku 107 ods. 1 [zákona o všeobecných súdoch]“. V tom istom rozhodnutí disciplinárny senát tiež uviedol, že „samotná nezákonnosť súdneho rozhodnutia nevzbudzuje pochybnosti. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie totiž neposkytuje základ pre zasahovanie do výsad hlavy štátu a rozhodovania sudcov o tom, kto je sudcom a kto ním nie je“.

128 Napokon s odvolaním sa na disciplinárne konania uvedené v bodoch 125 a 126 tohto rozsudku, ako aj na ďalšie disciplinárne konania začaté proti sudcom z dôvodu, že spochybnili platnosť vymenovania niektorých sudcov uvedených v dvoch oznámeniach disciplinárneho zmocnenca z 15. decembra 2019 a 14. februára 2020, ktoré predložila Komisia, Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vo svojom uznesení z 23. januára 2020 uvedenom v bode 74 tohto rozsudku odkazuje na „skutočnosť, že politický orgán, akým je minister spravodlivosti, vykonáva prostredníctvom ním menovaných disciplinárnych zmocnencov represívne opatrenia voči sudcom vykonávajúcim svoje sudcovské funkcie smerujúce k objasneniu pochybnosti o spôsobe organizácie výberových konaní na miesta sudcov“.

129 Poľská republika vo svojej duplike tvrdí, že rozhodnutia disciplinárneho zmocnenca a disciplinárneho senátu, na ktoré poukazuje Komisia vo svojej replike, sú irelevantné, pretože výhrada Komisie sa týka abstraktnej zlučiteľnosti zákonných definícií disciplinárneho previnenia s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ, a nie porušenia práva Únie, ktoré by vyplývalo z určitých opatrení štátnych orgánov. Okrem toho sa rozsudok Súdneho dvora musí vzťahovať na situáciu, ktorá existovala ku koncu lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku. Napokon rozhodnutie uvedené v bode 125 tohto rozsudku sa týka skutočnosti, že sudca prekročil svoje právomoci tým, že sám vydal rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veciach, o ktorých mali rozhodovať traja sudcovia, takže rozhodnutie disciplinárneho senátu súviselo s konaním vedeným nie z dôvodu zjavného a hrubého porušenia právnych predpisov, ale z dôvodu podozrenia zo zneužitia právomoci a narušenia dôstojnosti funkcie a navyše predstavovalo predbežné opatrenie.

130 Všetky členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci na podporu návrhov Komisie, zastávajú názor, že vnútroštátne ustanovenia kritizované v rámci tejto výhrady môžu mať odstrašujúci účinok vo vzťahu k sudcom všeobecných súdov pri výkone ich sudcovských funkcií a že tak porušujú požiadavku nezávislosti týchto sudcov vyplývajúcu z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

131 Dánske kráľovstvo zastáva názor, že aj keď článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch nie je z hľadiska jeho samotného znenia v rozpore so zásadou nezávislosti sudcov, vágna formulácia tohto ustanovenia však priznáva disciplinárnemu orgánu širokú mieru voľnej úvahy pri určovaní disciplinárneho previnenia. Toto vnútroštátne ustanovenie v spojení s problematickým zložením orgánov poverených jeho uplatňovaním, a najmä disciplinárneho senátu, ako aj so spôsobom, akým sa vykladá a uplatňuje v praxi, vytvára nebezpečenstvo použitia disciplinárneho režimu ako prostriedku nátlaku na sudcov a nástroja politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí. To isté platí aj pre definíciu porušenia obsiahnutú v článku 97 ods. 1 nového zákona o Najvyššom súde, najmä vzhľadom na možnosť senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné začať z úradnej moci disciplinárne konanie z dôvodu pochybení v obsahu ním preskúmavaných rozhodnutí, ktorá nie je tomuto členskému štátu celkom zrozumiteľná.

132 Fínska republika tvrdí, že z rôznych nezávislých a spoľahlivých zdrojov, ako sú napríklad skutočnosti uvádzané v rozsudku z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234), vyplýva, že možnosť začať disciplinárne konania voči sudcom z dôvodu obsahu ich súdnych rozhodnutí bola skutočne využitá.

133 Poľská republika v reakcii na vyjadrenia vedľajších účastníkov konania tvrdí, že definície disciplinárnych previnení obsiahnuté v právnej úprave rôznych členských štátov nie sú užšie ako definícia uvedená v článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch. Odkazy na všeobecné pojmy sú v tejto oblasti časté a zároveň nevyhnutné a nemožno ich hodnotiť negatívne bez zohľadnenia ich obsahu, účelu a praktického uplatnenia vnútroštátnymi disciplinárnymi súdmi.

– Posúdenie Súdnym dvorom

134 Ako vyplýva z bodu 61 tohto rozsudku, požiadavka nezávislosti a nestrannosti vyplývajúca najmä z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, ktorú musia spĺňať vnútroštátne súdy, ktoré podobne ako poľské všeobecné súdy môžu byť povinné vykladať a uplatňovať právo Únie, vyžaduje, s cieľom predísť akémukoľvek riziku toho, že disciplinárny režim uplatniteľný na subjekty, ktorých úlohou je rozhodovať, bude využitý ako systém politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí, aby takýto režim zahŕňal predovšetkým pravidlá, ktoré vymedzujú správanie predstavujúce disciplinárne previnenia.

135 Vo svojej prvej výhrade Komisia tvrdí, že článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde tým, že vymedzujú správanie predstavujúce disciplinárne previnenie na strane sudcov všeobecných súdov ako správanie, ktoré zahŕňa akékoľvek „zjavné a hrubé porušenie právnych predpisov“ a akékoľvek „pochybenie“, ktoré má za následok „zjavné porušenie pravidiel“, umožňujú takúto politickú kontrolu, o čom svedčia aj rôzne konkrétne prípady uplatnenia týchto ustanovení uvádzané touto inštitúciou.

136 V tejto súvislosti treba na úvod zdôrazniť, že disciplinárne pravidlá uplatniteľné na sudcov nepochybne patria do organizácie súdnictva, a teda do právomoci členských štátov, a že možnosť orgánov členského štátu vyvodiť disciplinárnu zodpovednosť sudcov môže v závislosti od voľby členských štátov prispievať k zvyšovaniu zodpovednosti a k efektívnosti súdneho systému. Ako však vyplýva z bodov 56, 57 a 61 tohto rozsudku, členské štáty musia pri výkone tejto právomoci dodržiavať právo Únie najmä tým, že zabezpečia nezávislosť súdov, ktoré majú rozhodovať o otázkach súvisiacich s uplatňovaním alebo výkladom tohto práva, aby bola osobám podliehajúcim súdnej právomoci zaručená účinná súdna ochrana vyžadovaná v článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ (pozri analogicky rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., body 229 a 230).

137 V tomto kontexte predovšetkým nemôže mať ochrana tejto nezávislosti za následok to, že sa úplne vylúči možnosť založenia disciplinárnej zodpovednosti sudcu v niektorých celkom výnimočných prípadoch z dôvodu súdnych rozhodnutí, ktoré prijal. Takáto požiadavka nezávislosti totiž evidentne nemá za cieľ odobriť prípadné vážne a úplne neospravedlniteľné správanie sudcov, ktoré by spočívalo napríklad v porušovaní – úmyselnom, na základe zlého úmyslu či obzvlášť závažnej a hrubej nedbanlivosti – pravidiel vnútroštátneho práva a práva Únie, ktorých dodržiavanie majú zabezpečiť, alebo vo svojvôli či v odopretí spravodlivosti, hoci ako nositelia rozhodovacej funkcie majú úlohu rozhodovať v sporoch, ktoré im predkladajú osoby podliehajúce súdnej právomoci.

138 Naproti tomu na účely zachovania tejto nezávislosti, a teda zabránenia situácii, v ktorej by disciplinárny režim mohol byť odklonený od svojich legitímnych cieľov a využívaný na účel politickej kontroly súdnych rozhodnutí alebo nátlaku na sudcov, sa zdá byť zásadné, aby skutočnosť, že súdne rozhodnutie obsahuje prípadné pochybenie vo výklade a uplatňovaní pravidiel vnútroštátneho práva a práva Únie alebo v posúdení skutkových okolností a hodnotení dôkazov, nemohla sama osebe viesť k vzniku disciplinárnej zodpovednosti dotknutého sudcu (pozri analogicky rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 234).

139 V dôsledku toho je dôležité, aby bolo založenie disciplinárnej zodpovednosti sudcu z dôvodu súdneho rozhodnutia obmedzené na celkom výnimočné prípady, akými sú prípady uvedené v bode 137 tohto rozsudku, a v tejto súvislosti podliehalo objektívnym a overiteľným kritériám, ktoré súvisia s požiadavkami na riadny výkon spravodlivosti, ako aj zárukám, ktoré majú zabrániť riziku vyvíjania vonkajšieho tlaku na obsah súdnych rozhodnutí, čím sa v mysliach osôb podliehajúcich súdnej právomoci rozptýlia akékoľvek oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť dotknutých sudcov a ich neutralitu vo vzťahu k jednotlivým záujmom v konaní (pozri analogicky rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 233).

140 Na tento účel je nevyhnutné predovšetkým stanoviť pravidlá vymedzujúce dostatočne jasne a presne správanie, ktoré môže viesť k založeniu disciplinárnej zodpovednosti sudcov, s cieľom zaručiť nezávislosť spojenú s ich funkciou a zabrániť tomu, že budú vystavení riziku, že ich disciplinárna zodpovednosť bude založená len z dôvodu rozhodnutia, ktoré prijali (pozri analogicky rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 234).

141 V prejednávanej veci treba na úvod poznamenať, že článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde nespĺňajú z hľadiska ich samotného znenia požiadavky jasnosti a určitosti uvedené v bode 140 tohto rozsudku. Treba totiž konštatovať, že výrazy „zjavné a hrubé porušenie právnych predpisov“ a „zistenie pochybenia“, ktoré má za následok „zjavné porušenie právnej normy“, ktoré používajú uvedené ustanovenia, neumožňujú vylúčiť možnosť založenia zodpovednosti sudcov výlučne z dôvodu údajne „chybného“ obsahu ich rozhodnutí, a zároveň zabezpečiť, aby táto zodpovednosť bola vždy striktne obmedzená na celkom výnimočné prípady, akými sú prípady uvedené v bode 137 tohto rozsudku.

142 Okrem toho z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že rozsah vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú predmetom konania o nesplnení povinnosti, sa musí vo všeobecnosti posudzovať s prihliadnutím na ich výklad vnútroštátnymi súdmi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júla 2007, Komisia/Nemecko, C-490/04, EU:C:2007:430, bod 49 a citovanú judikatúru, ako aj zo 16. septembra 2015, Komisia/Slovensko, C-433/13, EU:C:2015:602, bod 81).

143 Je pravda, že Poľská republika v tejto súvislosti poskytla Súdnemu dvoru podrobný prehľad judikatúry, ktorú už mnoho rokov rozvíjal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), pokiaľ ide o jednotlivé základné prvky pojmu „zjavné a hrubé porušenie právnych predpisov“ v zmysle článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch. Takto opísaná vnútroštátna judikatúra, ktorej existencia a obsah neboli Komisiou spochybnené, pritom v súvislosti s uvedeným pojmom skutočne prijala osobitne reštriktívny výklad, ktorý odráža zjavnú snahu o zachovanie nezávislosti sudcov.

144 Treba však najskôr uviesť, že obe ustanovenia, ktoré sú predmetom tejto výhrady, používajú čiastočne odlišné formulácie, keďže článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde sa totiž týka iba „zjavných“ porušení právnych predpisov. Skutočnosť, že v tomto novom ustanovení chýba spresnenie týkajúce sa „hrubého“ charakteru porušenia právnych predpisov, ktoré naopak

obsahuje článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch, čo je spresnenie, ktoré je predovšetkým zohľadnené v ustálenej judikatúre Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) uvedenej v bode 143 tohto rozsudku, pritom môže vyvolať pochybnosti o príslušnom rozsahu uvedených ustanovení. Okrem toho okolnosť, že na základe uvedeného článku 97 ods. 1 a 3 môže dotknutý senát, pokiaľ dospeje k „zisteniu pochybenia“ na strane sudcu, ktorého rozhodnutie preskúmava, a v tejto súvislosti usúdi, že uvedené „pochybenie“ predstavuje „zjavné porušenie právnej normy“, priamo žiadať prejednanie disciplinárnej veci proti tomuto sudcovi pred disciplinárnym senátom, by mohla byť chápaná tak, že z nej vyplýva, že k založeniu zodpovednosti sudcov môže dôjsť výlučne z dôvodu údajne „chybného“ obsahu ich súdnych rozhodnutí v prípadoch, ktoré sa neobmedzujú na celkom výnimočné situácie uvedené v bode 137 tohto rozsudku.

145 Ďalej treba uviesť, že rozhodnutia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) týkajúce sa článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch, na ktoré poukázala Poľská republika, neboli prijaté súčasným disciplinárnym senátom uvedeného súdu, ale jeho senátom, ktorý bol príslušný pred reformou.

146 Okrem toho treba v tejto súvislosti pripomenúť, že ako vyplýva z bodu 61 tohto rozsudku, aby sa zabezpečilo, že vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti sudcov bude podliehať zárukám, ktoré majú zabrániť akémukoľvek riziku vyvíjania vonkajšieho tlaku na obsah súdnych rozhodnutí, musia byť pravidlá, ktoré vymedzujú konanie predstavujúce porušenie v rámci disciplinárneho režimu uplatniteľného na sudcov, posudzované spoločne s inými pravidlami charakterizujúcimi takýto režim a najmä s pravidlami, ktoré musia stanovovať, že rozhodnutia vydané v rámci disciplinárnych konaní začatých voči sudcom sú prijaté alebo preskúmavané nezávislým a nestranným súdom.

147 V prejednávanej veci – a ako vyplýva z dôvodov, na základe ktorých Súdny dvor vyhovel druhej výhrade uvádzanej Komisiou na podporu svojej žaloby – disciplinárny senát nedávno zriadený novým zákonom o Najvyššom súde, ktorému bola zverená právomoc rozhodovať podľa okolností buď v odvolacom konaní, alebo v prvostupňovom a odvolacom konaní o disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov, túto požiadavku nezávislosti a nestrannosti nespĺňa.

148 Takáto okolnosť teda môže zvyšovať riziko, že ustanovenia, akými sú článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde, ktoré vymedzujú disciplinárne previnenia spôsobom nespĺňajúcim požiadavky jasnosti a určitosti uvedené v bode 140 tohto rozsudku a nezaručujú, že vyvodenie zodpovednosti sudcov za ich rozhodnutia bude striktne obmedzené na prípady uvedené v bode 137 tohto rozsudku, budú vykladané spôsobom, ktorý umožní využitie disciplinárneho režimu na účely ovplyvňovania súdnych rozhodnutí.

149 Existencia rizika, že disciplinárny režim bude skutočne použitý na účely ovplyvňovania súdnych rozhodnutí, je navyše potvrdená rozhodnutím disciplinárneho senátu zo 4. februára 2020 spomenutým v bodoch 126 a 127 tohto rozsudku.

150 V tejto súvislosti treba hneď na úvod zamietnuť argumentáciu Poľskej republiky, podľa ktorej toto rozhodnutie disciplinárneho senátu nemôže byť Súdnym dvorom zohľadnené na účely posúdenia nesplnenia povinnosti vytýkaného tomuto členskému štátu z dôvodu, že toto nesplnenie povinnosti musí byť v súlade s ustálenou judikatúrou posúdené ku dňu uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku. Ako totiž Komisia správne uviedla na pojednávaní pred Súdnym dvorom, toto rozhodnutie disciplinárneho senátu predstavuje iba dôkaz z obdobia po vydaní odôvodneného stanoviska, ktorý má ilustrovať výhradu uvedenú tak v odôvodnenom stanovisku, ako aj v rámci tejto žaloby a týkajúcu sa rizika, že v kontexte normatívnych reforiem,

ku ktorým nedávno došlo v Poľsku, by sa disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov poľských všeobecných súdov mohol použiť na účely ovplyvňovania obsahu súdnych rozhodnutí. Súdny dvor už pritom uviedol, že zohľadnenie dôkazu z obdobia po vydaní odôvodneného stanoviska nepredstavuje zmenu predmetu sporu vyplývajúceho z tohto odôvodneného stanoviska (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2002, Komisia/Španielsko, C-139/00, EU:C:2002:438, bod 21).

151 Z uvedeného rozhodnutia disciplinárneho senátu vyplýva, že na základe článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch v zásade možno disciplinárne previnenie vytýkať sudcovi z dôvodu, že Snemu nariadil predloženie dokumentov týkajúcich sa postupu vymenovania členov KRS v jej novom zložení, čím sa dopustil údajného hrubého a zjavného porušenia právnych predpisov.

152 Takýto široký výklad článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch sa odchyľuje od obzvlášť reštriktívneho výkladu tohto ustanovenia, ktorý podal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ako je uvedený v bode 143 tohto rozsudku, a odzrkadľuje tak v dotknutom členskom štáte zníženie úrovne ochrany hodnoty právneho štátu.

153 Je potrebné dodať, že pokiaľ je vnútroštátna právna úprava predmetom rozličných súdnych výkladov, ktoré by bolo možné zohľadniť, pričom jedny vedú k uplatneniu uvedenej právnej úpravy v súlade s právom Únie a druhé vedú k uplatneniu v rozpore s týmto právom, treba konštatovať, že táto právna úprava nie je prinajmenšom dostatočne jasná na zabezpečenie jej uplatňovania v súlade s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. decembra 2003, Komisia/Taliansko, C-129/00, EU:C:2003:656, bod 33).

154 Napokon Komisia poukázala na viacero nedávnych konkrétnych prípadov, v ktorých disciplinárny zmocnenec v rámci nového disciplinárneho režimu zavedeného zákonom o všeobecných súdoch inicioval disciplinárne vyšetrovanie voči sudcom z dôvodu obsahu súdnych rozhodnutí, ktoré prijali, pričom nebolo zrejmé, že sa dotknutí sudcovia dopustili takých porušení svojich povinností, aké sú uvedené v bode 137 tohto rozsudku. V tejto súvislosti treba osobitne uviesť, že disciplinárne konania začali najmä z dôvodu súdnych rozhodnutí, ktorými boli Súdnemu dvoru predložené návrhy na začatie prejudiciálneho konania s cieľom zistiť, či sú niektoré ustanovenia vnútroštátneho práva v súlade s ustanoveniami práva Únie týkajúcimi sa právneho štátu a nezávislosti sudcov.

155 Hoci Poľská republika tvrdí, že obvinenia formulované disciplinárnym zmocnencom v uvedených prípadoch sa netýkajú zjavného a hrubého porušenia právnych predpisov v zmysle článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch, ale skôr prekročenia právomoci dotknutých sudcov alebo ich zásahov do sudcovskej funkcie, nič to nemení na tom, že tieto obvinenia priamo súvisia s obsahom súdnych rozhodnutí prijatých uvedenými sudcami.

156 Samotná perspektíva začatia takéhoto disciplinárneho vyšetrovania pritom môže ako taká vyvíjať tlak na tých, ktorých úlohou je rozhodovať (pozri v tomto zmysle rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 199).

157 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy považuje Súdny dvor za preukázané, že v osobitnom kontexte vyplývajúcom z nedávnych reforiem, ktoré ovplyvnili poľskú súdnu moc a disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov všeobecných súdov, a najmä vzhľadom na okolnosť, že nezávislosť a nestrannosť súdneho orgánu, ktorý má právomoc rozhodovať v disciplinárnych konaniach týkajúcich sa týchto sudcov, nie sú zaručené, neumožňujú definície disciplinárneho previnenia obsiahnuté v ustanoveniach článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článku 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde zabrániť tomu, že uvedený systém disciplinárnej

zodpovednosti bude vo vzťahu k sudcom, ktorí majú povinnosť vykladať a uplatňovať právo Únie, použitý na vyvíjanie tlaku a vyvolávanie odstrašujúceho účinku, ktoré môžu ovplyvniť obsah ich rozhodnutí. Uvedené ustanovenia tak zasahujú do nezávislosti týchto sudcov, a to navyše za cenu znižovania úrovne ochrany hodnoty právneho štátu v Poľsku v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 51 tohto rozsudku, čo je v rozpore s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ.

158 Z toho vyplýva, že prvej výhrade treba vyhovieť.

O tretej výhrade

– Argumentácia účastníkov konania

159 Vo svojom tretej výhrade Komisia tvrdí, že článok 110 ods. 3 a článok 114 ods. 7 zákona o všeobecných súdoch nespĺňajú požiadavku vyplývajúcu z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, podľa ktorej disciplinárne veci týkajúce sa sudcov všeobecných súdov musí byť možné preskúmať súdom „zriadeným zákonom“, keďže tieto vnútroštátne ustanovenia zverujú predsedovi disciplinárneho senátu diskrečnú právomoc určiť disciplinárny súd miestne príslušný na rozhodovanie o takýchto veciach.

160 Komisia v tejto súvislosti zastáva názor, že predovšetkým vzhľadom na to, že neexistujú akékoľvek kritériá stanovené zákonom, ktoré by vymedzili výkon uvedenej právomoci, môže byť táto právomoc použitá na pridelenie veci konkrétnemu disciplinárnemu súdu, a v dôsledku toho ju možno prinajmenšom vnímať ako prostriedok umožňujúci použitie disciplinárneho režimu na účely politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí. Takéto riziko v prejednávanej veci navyše zhoršuje skutočnosť, že disciplinárny senát nie je nezávislým a nestranným orgánom.

161 Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že z článku 110 ods. 1 bodu 1 písm. a) a článku 110a ods. 1 a 3 zákona o všeobecných súdoch vyplýva, že disciplinárne veci patria do právomoci jedenástich disciplinárnych súdov, ktoré sú zriadené pri odvolacích súdoch a ktorých členovia sú na základe stanoviska KRS vymenovaní ministrom spravodlivosti spomedzi sudcov všeobecných súdov a zasadajú v stálom rozhodovacom zložení po dobu šiestich rokov. Z toho vyplýva, že uvedené súdy sú zriadené zákonom.

162 Predseda disciplinárneho senátu podľa nej len určuje jeden z týchto disciplinárnych súdov s prihliadnutím na faktory, akými sú hospodárnosť konania, úroveň pracovného vyťaženia uvedených súdov, vzdialenosť, ako aj prípadné väzby medzi účastníkmi konania a uvedenými súdmi. Stanovenie uvedených kritérií v zákone by neslúžilo žiadnemu identifikovateľnému cieľu, najmä pokiaľ ide o ochranu práv stíhaného sudcu alebo záujem na výkone spravodlivosti, keďže všetky disciplinárne súdy, ktoré môžu byť určené, poskytujú rovnaké záruky kompetentnosti a nezávislosti.

163 Práve s cieľom zaručiť nestrannosť uvedených disciplinárnych súdov bolo prijaté riešenie spočívajúce v tom, že ako miestne príslušný súd je určený odvolací súd nachádzajúci sa v inom územnom obvode, než ten, v ktorom zasadá dotknutý sudca. Navyše vzhľadom na to, že členovia disciplinárneho súdu, ktorí v ňom majú zasadať, sú určení žrebovaním spomedzi všetkých sudcov tohto súdu, tvrdenie, že by právomoc určiť disciplinárny súd miestne príslušný na prejednanie veci mohla byť použitá na účely politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí, je nedôvodné.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

164 Ako bolo pripomenuté v bodoch 61 a 80 tohto rozsudku, požiadavka nezávislosti vyplývajúca najmä z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, ktorú musia spĺňať vnútroštátne súdy, ktoré podobne ako poľské všeobecné súdy môžu byť povinné vykladať a uplatňovať právo Únie, vyžaduje, aby pravidlá upravujúce disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov, ktorí pôsobia na týchto súdoch, stanovili najmä účasť orgánov, ktoré samy osebe spĺňajú záruky spojené s účinnou právnou ochranou v súlade s postupom, ktorý v plnom rozsahu zaručuje práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty.

165 Okrem toho treba pripomenúť, že v rozsahu, v akom Charta obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným EDĽP, cieľom článku 52 ods. 3 Charty je zabezpečiť potrebnú súdržnosť medzi právami obsiahnutými v Charte a zodpovedajúcimi právami zaručenými EDĽP bez toho, aby tým bola narušená autonómia práva Únie. Podľa Vysvetliviek k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17) článok 47 druhý odsek Charty zodpovedá článku 6 ods. 1 EDĽP a článok 48 Charty je rovnaký ako článok 6 ods. 2 a 3 EDĽP. Súdny dvor musí teda dbať na to, aby výklad, ktorý poskytuje článku 47 druhému odseku a článku 48 Charty, zabezpečil takú úroveň ochrany, ktorá neporušuje úroveň zaručenú článkom 6 EDĽP, tak ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva (rozsudok z 29. júla 2019, Gambino a Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, bod 39 a citovaná judikatúra).

166 Podľa článku 47 druhého odseku prvej vety Charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná „nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom“.

167 Ako rozhodol Súdny dvor, záruky prístupu k nezávislému a nestrannému súdu vopred zriadenému zákonom, a najmä záruky, ktoré vymedzujú tento pojem, ako aj zloženie súdu, predstavujú základný kameň práva na spravodlivý proces. Overenie požiadavky, aby orgán z hľadiska jeho zloženia zodpovedal takémuto súdu, je predovšetkým nevyhnutné vzhľadom na dôveru, ktorú musia súdy demokratickej spoločnosti vzbudzovať u osoby podliehajúcej súdnej právomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 2020, Preskúmanie Simpson/Rada a HG/Komisia, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 57).

168 Okrem toho z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že výraz „zriadený zákonom“ uvedený v článku 6 ods. 1 EDĽP sa týka nielen právneho základu samotnej existencie súdu, ale aj rozhodovacieho zloženia v každej veci. Uvedený výraz má zabrániť tomu, aby bola organizácia súdneho systému ponechaná na voľnú úvahu výkonnej moci, a zabezpečiť, aby sa táto oblasť riadila zákonom. Okrem toho v krajinách kodifikovaného práva nemožno organizáciu súdneho systému ponechať ani na voľnú úvahu samotných súdnych orgánov, aj keď to neznamená, že by súdy nemali vlastný priestor na výklad vnútroštátnych ustanovení v danej oblasti. Prenesenie právomocí vo veciach týkajúcich sa organizácie súdnictva je navyše prípustné v rozsahu, v akom je táto možnosť začlenená do vnútroštátneho práva dotknutého štátu vrátane príslušných ustanovení jeho Ústavy (pozri najmä rozsudok ESĽP, 28. apríla 2009, Savino a i. v. Taliansko, CE:ECHR:2009:0428JUD001721405, bod 94 a 95, ako aj citovanú judikatúru).

169 V prejednávanej veci sa ustanovenia článku 110 ods. 3 a článku 114 ods. 7 zákona o všeobecných súdoch, ktoré Komisia spochybňuje, netýkajú samotnej existencie disciplinárnych súdov, ktoré majú rozhodovať v disciplinárnych konaniach začatých proti sudcom poľských všeobecných súdov, ale skôr podmienok, za ktorých sú disciplinárne konania voči týmto sudcom prideľované takýmto disciplinárnym súdom.

170 Vo svojej tretej výhrade sa totiž Komisia nezameriava na podmienky, za ktorých sú zriadené poľské disciplinárne súdy alebo vymenovaní sudcovia, ktorí v nich zasadajú, ale na podmienky, za ktorých je určený konkrétny disciplinárny súd, ktorý spomedzi disciplinárnych súdov nachádzajúcich sa v rôznych územných obvodoch existujúcich v Poľsku bude príslušný rozhodovať v určitom disciplinárnom konaní vedenom proti sudcovi.

171 V tejto súvislosti treba uviesť, že pokiaľ ide o článok 6 ods. 1 EDĽP, Európsky súd pre ľudské práva predovšetkým rozhodol, že požiadavka, podľa ktorej majú byť súdy zriadené zákonom, vylučuje, aby postúpenie veci súdu nachádzajúcemu sa v inom územnom obvode mohlo spadať do diskrečnej právomoci určitého orgánu. Tento súd konkrétne usúdil, že skutočnosť, že dôvody takéhoto postúpenia veci, ani kritériá, ktorými sa má toto postúpenie riadiť, nie sú spresnené v uplatniteľnej právnej úprave, môže vyvolať dojem nedostatku nezávislosti a nestrannosti takto diskrečne určeného súdu a nezaručuje stupeň predvídateľnosti a istoty požadovaný na to, aby sa takýto súd mohol považovať za „zriadený zákonom“ (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 12. januára 2016, Miracle Europe kft v. Maďarsko, CE:ECHR:2016:0112JUD005777413, body 58, 63 a 67).

172 V prejednávanej veci treba konštatovať, že vnútroštátne ustanovenia, ktoré Komisia v rámci tejto výhrady spochybňuje, zverujú predsedovi disciplinárneho senátu diskrečnú právomoc určiť disciplinárny súd miestne príslušný na prejednanie disciplinárnej veci vedenej proti sudcovi všeobecných súdov bez toho, aby boli v uplatniteľnej právnej úprave spresnené kritériá, ktorými sa má riadiť takéto určenie.

173 Ako pritom uviedla Komisia, pri absencii takýchto kritérií by takúto právomoc bolo možné použiť okrem iného na prideľovanie určitých vecí konkrétnym sudcom, pričom by bránila ich prideleniu iným sudcom, alebo dokonca na vyvíjanie nátlaku na takto určených sudcov (pozri tiež v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 12. januára 2016, Miracle Europe kft v. Maďarsko, CE:ECHR:2016:0112JUD005777413, bod 58).

174 V prejednávanej veci a ako tiež uviedla Komisia, takéto riziko zvyšuje skutočnosť, že osobou poverenou určením miestne príslušného disciplinárneho súdu je len predseda disciplinárneho senátu, teda orgánu, ktorý má v druhom stupni konania rozhodovať o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným týmto disciplinárnym súdom a ktorého nezávislosť a nestrannosť nie sú zaručené, ako to vyplýva z bodov 80 až 113 tohto rozsudku.

175 Napokon na rozdiel od toho, čo tvrdí Poľská republika, samotná okolnosť, že sudcovia poverení rozhodovať o určitom disciplinárnom konaní sú určení žrebovaním, nemôže vylúčiť riziko uvedené v bode 173 tohto rozsudku, pretože k tomuto žrebovaniu dochádza výlučne medzi členmi disciplinárneho súdu určeného predsedom disciplinárneho senátu.

176 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 110 ods. 3 a článok 114 ods. 7 zákona o všeobecných súdoch v rozsahu, v akom predsedovi disciplinárneho senátu zverujú diskrečnú právomoc určiť disciplinárny súd miestne príslušný na rozhodovanie v disciplinárnych konaniach vedených proti sudcom všeobecných súdov, t. j. sudcom, ktorí môžu byť povinní vykladať a uplatňovať právo Únie, nespĺňajú požiadavku vyplývajúcu z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, podľa ktorej takéto veci musí byť možné preskúmať súdom „zriadeným zákonom“.

177 Tretej výhrade preto treba vyhovieť.

O štvrtej výhrade

– Argumentácia účastníkov konania

178 Vo svojej štvrtej výhrade, ktorá sa skladá z dvoch častí, Komisia tvrdí, že ustanovenia článku 112b a 113a a článku 115a ods. 3 zákona o všeobecných súdoch porušujú článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, keďže nezaručujú prejednanie disciplinárnych vecí týkajúcich sa sudcov uvedených súdov v primeranej lehote ani právo dotknutého sudcu na obhajobu.

179 Pokiaľ ide o prvú časť tejto výhrady, Komisia zastáva názor, že z článku 112b ods. 3 zákona o všeobecných súdoch vyplýva, že minister spravodlivosti môže vymenovať disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti namiesto disciplinárneho zmocnenca, ktorý sa doposiaľ zaoberal danou vecou, a to v ktoromkoľvek štádiu disciplinárneho konania, aj po pridelení veci disciplinárnemu súdu alebo počas prejednania opravného prostriedku proti jeho rozhodnutiu. Okrem toho podľa článku 112b ods. 5 tohto zákona, ak rozhodnutie o odmietnutí začať disciplinárne konanie, o zastavení takého konania alebo o jeho ukončení nadobudne právoplatnosť, tieto situácie nebránia tomu, aby bol disciplinárny zmocnenec ministra spravodlivosti znovu vymenovaný v tej istej veci, v dôsledku čoho má uvedený minister možnosť stále predlžovať obvinenia vznesené voči sudcovi. Dodržanie primeranej lehoty teda nie je zaručené.

180 V druhej časti svojej štvrtej výhrady Komisia tvrdí, že zásada dodržiavania práva na obhajobu je na jednej strane porušená článkom 113a zákona o všeobecných súdoch v rozsahu, v akom toto ustanovenie stanovuje, že konanie na disciplinárnom súde môže pokračovať aj v prípade, že nebol určený obhajca na zastupovanie sudcu, ktorý sa nemôže zúčastniť konania na tomto súde zo zdravotných dôvodov, alebo v prípade, že právny zástupca ustanovený týmto sudcom ešte neprevzal obhajobu jeho záujmov.

181 Na druhej strane článok 115a ods. 3 zákona o všeobecných súdoch, ktorý stanovuje, že disciplinárny súd pokračuje v konaní aj v prípade odôvodnenej neprítomnosti obvineného sudcu alebo jeho právneho zástupcu, je v rozpore so zásadou *audiatur et altera pars*, ktorá je jedným zo základných prvkov práva na obhajobu. V tejto súvislosti je irelevantná skutočnosť, že uvedené ustanovenie spresňuje, že k pokračovaniu v konaní dochádza len vtedy, ak to nie je v rozpore s riadnym priebehom disciplinárneho konania, keďže takúto formuláciu nemožno považovať za zohľadnenie legitímnych záujmov dotknutého sudcu. To isté platí pre okolnosť, že článok 115 ods. 2 a 4 tohto zákona stanovuje, že disciplinárny súd súčasne s doručením predvolania na pojednávanie vyzve dotknutého sudcu, aby predložil všetky dôkazy a písomné vysvetlenia, keďže rešpektovanie práva na obhajobu totiž rovnako vyžaduje, aby mal tento sudca možnosť zúčastniť sa na konaní, keď uvedený súd posudzuje prípustnosť a dôkaznú hodnotu týchto dôkazov.

182 Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že hoci v prvej časti výhrady formulovanej v žalobných návrhoch Komisia spochybňuje samotné vytvorenie funkcie disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti a článok 112b zákona o všeobecných súdoch ako celok, nespresnila dôvody, pre ktoré by vymenovanie takéhoto zmocnenca bolo v rozpore s právom Únie, ale v skutočnosti len spochybnila odsek 5 druhú vetu tohto článku 112b.

183 Pokiaľ ide o uvedený článok 112b ods. 5 druhú vetu, tvrdenia Komisie sa podľa tohto štátu netýkajú normatívneho obsahu tohto ustanovenia, ale len toho, že minister spravodlivosti sa môže napriek konečnému rozhodnutiu v disciplinárnej veci pokúsiť využiť toto ustanovenie na neustále predlžovanie toho istého obvinenia voči sudcovi. Komisia sa pritom v tejto súvislosti

mala obmedziť na čisto hypotetický výklad tohto vnútroštátneho ustanovenia, ktorý sa doteraz v praxi nikdy nepotvrdil a je v rozpore so stavom uplatniteľného vnútroštátneho práva. Článok 112b ods. 5 prvá veta zákona o všeobecných súdoch totiž stanovuje, že funkcia disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti zaniká v troch prípadoch uvedených v tomto ustanovení a skončenie tejto funkcie má konečnú povahu, pretože zásada *ne bis in idem* vyplývajúca z článku 17 ods. 1 bodu 7 Trestného poriadku, čo je ustanovenie, ktoré sa podľa článku 128 zákona o všeobecných súdoch uplatňuje *mutatis mutandis* na disciplinárne konania, bráni novému konaniu v tej istej veci.

184 Podľa Poľskej republiky navyše neexistuje žiadna súvislosť medzi dĺžkou konania a skutočnosťou, že ho vedie disciplinárny zmocnenec alebo disciplinárny zmocnenec ministra spravodlivosti, keďže účasť posledného uvedeného zmocnenca nemá žiadny vplyv na priebeh už vykonaných úkonov, ani na záväzné procesné lehoty, ktoré sa uplatňujú bez ohľadu na to, či konanie vedie jeden alebo druhý z týchto zmocnencov.

185 Pokiaľ ide o druhú časť štvrtej výhrady, Poľská republika tvrdí, že jediným cieľom článku 113a zákona o všeobecných súdoch je zabezpečiť účinný priebeh disciplinárneho konania tým, že bráni akýmkoľvek obštrukciám vo fáze skúmania sporu disciplinárnym súdom.

186 Pokiaľ ide o článok 115a ods. 3 tohto zákona, podmienku spojenú s riadnym priebehom disciplinárneho konania skúma nezávislý súd, ktorý posúdi, či vyšetrovanie všetkých okolností svedčiacich tak v neprospech, ako aj v prospech obvineného sudcu umožňuje alebo neumožňuje viesť konanie v neprítomnosti tohto sudcu alebo jeho právneho zástupcu. Okrem toho právo dotknutého sudcu byť vypočutý je zaručené už v štádiu konania vedeného disciplinárnym zmocnencom alebo disciplinárnym zmocnencom ministra spravodlivosti, keďže, ako vyplýva z článku 114 uvedeného zákona, títo zmocnenci môžu najprv vyzvať tohto sudcu na predloženie písomného vyhlásenia týkajúceho sa predmetu šetrenia, ďalej ho pri doručení disciplinárnych obvinení musia vyzvať, aby predložil všetky dôkazy a písomné vysvetlenia, a napokon môžu uvedeného sudcu vypočuť – dokonca musia, ak o to požiada, – aby získali jeho vysvetlenia. Navyše ak disciplinárny súd predvolá účastníkov konania na pojednávanie, je v súlade s článkom 115 toho istého zákona povinný vyzvať týchto účastníkov na predloženie dôkazov a dotknutého sudcu na predloženie písomného vysvetlenia.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

187 Ako bolo pripomenuté v bode 164 tohto rozsudku, článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ vyžaduje, aby pravidlá upravujúce disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov, ktorí môžu byť povinní vykladať a uplatňovať právo Únie, stanovili postup, ktorý plne zaručuje práva zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty.

188 Na úvod treba zdôrazniť, že už z preskúmania prvej až tretej výhrady Komisie a zo skutočnosti, že im bolo vyhovené, vyplýva, že v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ sa disciplinárny režim uplatniteľný na sudcov poľských všeobecných súdov vyznačuje najmä tým, že súdy zúčastnené na disciplinárnom konaní nespĺňajú požiadavku nezávislosti a nestrannosti alebo požiadavku súdu zriadeného zákonom, ako aj tým, že správanie predstavujúce disciplinárne previnenie nie je poľskými právnymi predpismi dostatočne jasne a presne vymedzené. Štvrtú výhradu treba posudzovať najmä s prihliadnutím na normatívny kontext, do ktorého patria vnútroštátne ustanovenia, ktoré Komisia kritizuje vo svojej štvrtej výhrade.

189 Podľa článku 47 druhého odseku Charty má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola prejednaná v primeranej lehote a musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Článok 48 ods. 2 Charty uvádza, že každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu.

190 Ako navyše vyplýva z bodu 165 tohto rozsudku, Súdny dvor musí dbať na to, aby výklad, ktorý poskytuje článku 47 druhému odseku a článku 48 Charty, zabezpečil takú úroveň ochrany, ktorá neporušuje úroveň zaručenú článkom 6 EDĽP, tak ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva.

191 Pokiaľ ide o prvú časť štvrtej výhrady, treba pripomenúť, že právo osôb na prejednanie veci v primeranej lehote predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá bola zakotvená v článku 6 ods. 1 EDĽP, a pokiaľ ide o súdne konanie v článku 47 druhom odseku Charty, ako bolo pripomenuté vyššie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2018, Kolev a i., C-612/15, EU:C:2018:392, bod 71 a citovanú judikatúru).

192 V prejednávanej veci však Komisia netvrdí, že právo byť súdený v primeranej lehote bolo porušené v určitom konkrétnom prípade, čo je situácia patriaca najmä do pôsobnosti článku 47 Charty, ale vytýka Poľskej republike, že si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, a to v podstate z dôvodu, že vnútroštátne ustanovenia kritizované Komisiou sú formulované tak, že toto právo nemožno plne zaručiť v prípade disciplinárnych konaní vedených proti sudcom poľských všeobecných súdov.

193 V tejto súvislosti z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ predovšetkým vyplýva, že v záujme zachovania nezávislosti sudcov, ktorí môžu byť povinní vykladať a uplatňovať právo Únie, a zabránenia akémukoľvek riziku použitia disciplinárneho režimu uplatniteľného na týchto sudcov ako systému politickej kontroly obsahu ich súdnych rozhodnutí, je dôležité, aby vnútroštátne pravidlá upravujúce disciplinárne konania týkajúce sa takýchto sudcov boli koncipované tak, aby nebránili prejednaniu ich veci v primeranej lehote (pozri analogicky rozsudok Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., bod 221).

194 Najskôr treba konštatovať, že v tejto súvislosti vzhľadom na argumentáciu, ktorú Komisia uviedla na podporu prvej časti svojej štvrtej výhrady, nie je jasné, ako by samotná okolnosť uvedená v petite žaloby, že článok 112b zákona o všeobecných súdoch, chápaný ako celok, „zveruje ministrovi spravodlivosti právomoc vymenovať disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti“, mohla viesť k systematickému prekračovaniu primeranej lehoty v disciplinárnych konaniach voči sudcom poľských všeobecných súdov a zabrániť tak prejednaniu ich veci v takejto lehote.

195 Z uvedenej argumentácie naproti tomu vyplýva, že kritika Komisie sa v tomto smere týka konkrétne ustanovenia článku 112b ods. 5 druhej vety zákona o všeobecných súdoch.

196 V tejto súvislosti treba konštatovať, že zo samotného znenia článku 112b ods. 5 zákona o všeobecných súdoch vyplýva, že v situáciách uvedených v prvej vete tohto ustanovenia, v ktorých zaniká funkcia disciplinárneho zmocnenca ministra spravodlivosti, teda v prípade, keď rozhodnutie o odmietnutí začať disciplinárne konanie alebo o jeho ukončení nadobudne právoplatnosť, takéto rozhodnutia nebránia tomu, aby bol v tej istej veci takýto disciplinárny zmocnenec znovu vymenovaný ministrom spravodlivosti.

197 Pritom takéto ustanovenie, ktorého jasné znenie tak naznačuje, že po vyšetrovaní a disciplinárnom konaní voči sudcovi, ktoré boli ukončené právoplatným súdnym rozhodnutím, môže byť tento sudca opätovne predmetom takýchto vyšetrovaní a konaní v tej istej veci, v dôsledku čoho bude

potenciálne neustále vystavený hrozbe takéhoto vyšetrovania a konania napriek vydaniu tohto súdneho rozhodnutia, môže už zo svojej podstaty brániť tomu, aby sa vec tohto sudcu mohla prejednať v primeranej lehote.

198 Okolnosť, na ktorú poukazuje Poľská republika, podľa ktorej existencia iných základných zásad, ako je napríklad zásada *ne bis in idem*, bráni tomu, aby sa takéto vyšetrovania a konania začali po prijatí takéhoto konečného súdneho rozhodnutia, nespôsobuje neplatnosť tohto konštatovania.

199 Na jednej strane totiž okolnosť, že sa článok 112b ods. 5 druhá veta zákona o všeobecných súdoch môže vzhľadom na jeho znenie prípadne ukázať ako nezlučiteľný s inými základnými zásadami, než je zásada, na ktorú sa odvoláva Komisia na podporu prvej časti svojej štvrtej výhrady, nemôže žiadnym spôsobom brániť tomu, aby sa prípadne určilo, že Poľská republika si nesplnila svoje povinnosti v dôsledku porušenia tejto poslednej uvedenej zásady.

200 Na druhej strane tá istá okolnosť nemôže ovplyvniť záver, podľa ktorého samotná existencia takto formulovaného vnútroštátneho ustanovenia môže u dotknutých sudcov vyvolať hrozbu uvedenú v bode 197 tohto rozsudku, a tak viesť k riziku použitia disciplinárneho režimu ako systému politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí, ktoré majú títo sudcovia vydať.

201 Rovnako skutočnosť, že Komisia neuviedla nijaký konkrétny prípad, v ktorom by sa článok 112b ods. 5 druhá veta zákona o všeobecných súdoch uplatnil po vydaní takého konečného rozhodnutia, aké sú uvedené v prvej vete uvedeného článku 112b ods. 5, je úplne irelevantná na účely posúdenia dôvodnosti vytýkaného nesplnenia povinnosti, ktoré sa týka samotného prijatia napadnutého vnútroštátneho ustanovenia a zásahu do nezávislosti sudcov poľských všeobecných súdov, ktorý z neho môže vyplynúť.

202 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 112b ods. 5 druhá veta zákona o všeobecných súdoch v rozsahu, v akom zasahuje do nezávislosti sudcov poľských všeobecných súdov tým, že nezaručuje, že ich vec v oblasti disciplinárneho stíhania môže byť prejednaná v primeranej lehote, nespĺňa požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ. V dôsledku toho treba prvej časti štvrtej výhrady vyhovieť v rozsahu, v akom sa týka uvedeného vnútroštátneho ustanovenia.

203 Pokiaľ ide o druhú časť tej istej výhrady, treba na úvod pripomenúť, že základná zásada účinnej súdnej ochrany práv potvrdená v článku 47 Charty a pojem „spravodlivý proces“ uvedený v článku 6 EDĽP sú zložené z viacerých prvkov, ktoré zahŕňajú najmä rešpektovanie práva na obhajobu a právo poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. júna 2007, Ordre des barreaux francophones et germanophone a i., C-305/05, EU:C:2007:383, bod 31, a z 26. júla 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 32 a citovanú judikatúru).

204 Dodržiavanie práva na obhajobu v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, je rovnako základnou zásadou práva Únie, ktorá bola zakotvená v článku 48 ods. 2 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia a i., C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 92 a citovanú judikatúru).

205 Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že právo byť vypočutý v každom konaní je neoddeliteľnou súčasťou dodržania práva na obhajobu, ktoré je takto zakotvené v článkoch 47 a 48 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 28

a citovanú judikatúru, ako aj bod 29) a že takéto právo zaručuje každému možnosť účinne a efektívne vyjadriť svoj názor v priebehu uvedeného konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 34).

206 Pokiaľ ide o právo na prístup k advokátovi, Súdny dvor spresnil, že advokát musí byť okrem toho skutočne schopný zabezpečiť plnenie svojich úloh poradenstva, obhajoby a zastupovania svojho klienta, inak by bol tento klient zbavený práv, ktoré mu priznáva článok 47 Charty a článok 6 EDĽP (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júna 2007, Ordre des barreaux francophones et germanophone a i., C-305/05, EU:C:2007:383, bod 32).

207 Napokon, hoci z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že základné práva, ako je dodržiavanie práva na obranu, vrátane práva byť vypočutý, nepochybne nie sú absolútnymi právami, ale môžu podliehať obmedzeniam, je to tak pod podmienkou, že tieto obmedzenia skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré predmetné opatrenie sleduje, a z hľadiska sledovaného cieľa nie sú neprimeraným a neprípustným zásahom poškodzujúcim samotnú podstatu takto zaručených práv (rozsudok z 26. júla 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, bod 38 a citovaná judikatúra).

208 V prejednávanej veci na jednej strane z článku 113a zákona o všeobecných súdoch v spojení s článkom 113 ods. 2 a 3 tohto zákona vyplýva, že ak sa obvinený sudca nemôže zúčastniť konania na disciplinárnom súde zo zdravotných dôvodov a uvedený súd alebo jeho predseda určí na návrh tohto sudcu alebo *ex offo* obhajcu, aby prevzal obhajobu záujmov uvedeného sudcu, úkony spojené s určením obhajcu a prevzatím obhajoby nespôsobujú prerušenie konania.

209 Na druhej strane článok 115a ods. 3 zákona o všeobecných súdoch stanovuje, že disciplinárny súd vedie disciplinárne konanie aj v prípade ospravedlnenej neprítomnosti obvineného sudcu alebo jeho zástupcu, pokiaľ to nie je v rozpore s riadnym priebehom disciplinárneho konania.

210 V tejto súvislosti treba konštatovať, že takéto procesné pravidlá môžu sudcom, proti ktorým je vedené disciplinárne konanie, obmedzovať ich právo byť skutočne vypočutý disciplinárnym súdom a právo na účinnú obhajobu pred týmto súdom. Uvedené pravidlá totiž nemôžu zaručiť, že v prípade ospravedlnenej neprítomnosti dotknutého sudcu alebo jeho právneho zástupcu v priebehu konania na uvedenom súde bude tento sudca stále schopný účinne a efektívne oznámiť svoje stanovisko, a to prípadne aj prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý by mal skutočnú možnosť zabezpečiť jeho obhajobu.

211 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Poľská republika, takáto záruka nevyplýva ani z okolnosti, že článok 115a ods. 3 zákona o všeobecných súdoch spresňuje, že disciplinárny súd v konaní pokračuje len vtedy, ak to nie je v rozpore s jeho riadnym priebehom, a ani z toho, že článok 115 toho istého zákona stanovuje, že disciplinárny súd pri doručení predvolania na pojednávanie vyzve obvineného sudcu, aby predložil všetky dôkazy a písomné vysvetlenia, ktoré považuje za užitočné.

212 Ako totiž zdôrazňuje Komisia vo svojej žalobe, uvedené ustanovenia nemôžu zaručiť rešpektovanie práva na obhajobu dotknutého sudcu v priebehu konania na disciplinárnom súde.

213 Také vnútroštátne procesné pravidlá, aké sú predmetom druhej časti tejto výhrady, predovšetkým keď tak ako v prejednávanej veci spadajú do kontextu disciplinárneho režimu vykazujúceho nedostatky pripomenuté v bode 188 tohto rozsudku, pritom môžu ešte zvýšiť riziko použitia disciplinárneho režimu uplatniteľného na osoby, ktorých úlohou je rozhodovať, ako systému politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí. Dotknutí sudcovia by sa totiž mohli obávať, že ak

vo veciach, ktoré im boli predložené, rozhodnú určitým spôsobom, bude proti nim vedené disciplinárne konanie, ktoré tak neposkytuje dostatočné záruky na splnenie požiadaviek spravodlivého procesu a najmä požiadavky spojenej s rešpektovaním práva na obhajobu. Obmedzenia práva na obhajobu vyplývajúce z uvedených procesných pravidiel tak zasahujú do nezávislosti poľských všeobecných súdov, a teda nespĺňajú požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

214 Za týchto podmienok treba vyhovieť aj druhej časti štvrtej výhrady, a teda štvrtej výhrade v celom rozsahu.

O piatej výhrade založenej na porušení článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ

– Argumentácia účastníkov konania

215 Komisia tvrdí, že článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde, ako to naznačujú konkrétne prípady uplatnenia, na ktoré poukázala v argumentácii na podporu svojej prvej výhrady, môžu vystaviť sudcu disciplinárnemu stíhaniu v súvislosti s prijatím rozhodnutia predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, čo porušuje článok 267 ZFEÚ.

216 Skutočnosť, že by voči sudcom poľských všeobecných súdov mohli byť takto vedené vyšetrovania a disciplinárne konania z dôvodu, že sa obrátili na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, zasahuje totiž do možnosti predkladať Súdnemu dvoru otázky, ktorú im priznáva toto ustanovenie práva Únie, a môže ich odradiť od využitia tejto možnosti, aby sa nevystavili riziku disciplinárnych sankcií. Nezávislosť uvedených vnútroštátnych súdov je z tohto dôvodu dotknutá, hoci je takáto nezávislosť nevyhnutná pre riadne fungovanie systému súdnej spolupráce medzi uvedenými vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom v rámci mechanizmu prejudiciálneho konania.

217 Poľská republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že Komisia nezohľadnila skutočnosť, že článok 114 zákona o všeobecných súdoch jasne rozlišuje medzi dvoma procesnými fázami, a to na jednej strane vyšetrovaním, ktoré je začaté a vedené s cieľom preukázať prípadnú existenciu disciplinárneho previnenia a identifikovať jeho páchateľa, aj keď nie je vedené proti určitej konkrétnej osobe, a na druhej strane disciplinárnym konaním, ktoré sa začne len vtedy, ak to odôvodňujú závery vyšetrovania. Konkrétne prípady uvádzané Komisiou sa pritom netýkali disciplinárnych konaní, ale len vyšetrovaní vedených proti sudcom, ktorí predložili Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom tieto vyšetrovania boli medzičasom ukončené.

218 Prvé vyšetrovanie sa týkalo podozrenia z disciplinárnych previnení podľa článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch, ktorých sa mali dopustiť niektorí sudcovia z dôvodu, že vykonávali protiprávny vplyv na predsedov rozhodovacích zložení, ktorí predložili Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania. Toto prvé vyšetrovanie bolo ukončené po výpovediach dvoch príslušných sudcov, keďže títo nepotvrdili, že by bol na nich vyvíjaný nátlak. Druhé vyšetrovanie sa týkalo podozrenia, že uvedení sudcovia porušili dôstojnosť svojej funkcie v nadväznosti na prijatie rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorých odôvodnenie bolo v zásade identické, ako aj možnosti, že aspoň jeden zo spomínaných sudcov sa dopustil krivej výpovede, keď tvrdil, že sám vypracoval svoje rozhodnutie o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Uvedené vyšetrovanie sa týkalo tiež otázky, či prerušenie zložitého

trestného konania značného významu na neurčito z dôvodu takéhoto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bol eventuálne podaný v rozpore s článkom 267 ZFEÚ, môže predstavovať disciplinárne previnenie dotknutého sudcu. Toto druhé vyšetrovanie však bolo tiež ukončené, keďže analýza dôkazov, vrátane výpovedí dotknutých sudcov, neumožnila dospieť k záveru, že došlo k takýmto porušeniam z ich strany.

219 Podľa Poľskej republiky takéto vyšetrovania, keďže majú výnimočný charakter a nevyhnutne nevedú k disciplinárnemu konaniu, nezasahujú do nezávislosti sudcov, pretože ich cieľom nie je spochybniť platnosť rozhodnutí, ktoré prijali, ale skôr poukázať na prípadné zjavné a hrubé porušenia ich povinností, ako to uviedol tento členský štát vo svojej odpovedi na prvú výhradu Komisie. Disciplinárny režim spochybnený v rámci tejto žaloby teda nemal žiadny vplyv na účinný výkon právomoci dotknutých súdov obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ani na ich možnosť podávať takéto návrhy v budúcnosti.

220 Okrem toho samotná okolnosť, že disciplinárny zmocnenec takto formuluje obvinenia alebo skúma konkrétny prípad, nemôže v prípade neexistencie akéhokoľvek súdneho rozhodnutia potvrdzujúceho takýto výklad viesť k záveru, že samotné podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor môže predstavovať disciplinárne previnenie. Ani znenie článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch, ani ustálený výklad tohto ustanovenia, na ktorý poukázala Poľská republika vo svojej odpovedi na prvú výhradu, totiž neumožňujú založiť disciplinárnu zodpovednosť sudcu výlučne z tohto jediného dôvodu.

221 Podľa piatich členských štátov, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci na podporu návrhov Komisie, zo spôsobu, akým sa vykladá a uplatňuje článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch, a z okolností, s ktorými Súdny dvor oboznámili všeobecné súdy v kontexte vecí, v ktorých bol vydaný rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234), ako aj z poznatkov vyvodených z toho istého rozsudku jasne vyplýva, že Poľská republika porušila článok 267 ZFEÚ. V tejto súvislosti nie je dôležité, že dotknuté vyšetrovania boli ukončené bez toho, aby boli voči dotknutým sudcom začaté súdne konania, pretože už samotný odstrašujúci účinok vyplývajúci z rizika, že proti nim bude vedené takéto konanie, môže ovplyvniť rozhodnutie sudcov o potrebe predložiť Súdnemu dvoru v určitej veci návrh na začatie prejudiciálneho konania.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

222 Na úvod treba pripomenúť, že základom súdneho systému zriadeného Zmluvami je prejudiciálne konanie upravené v článku 267 ZFEÚ, ktoré má za cieľ – prostredníctvom nastoleného dialógu medzi Súdnym dvorom a súdmi členských štátov – zabezpečiť jednotný výklad práva Únie, čím umožňuje zabezpečiť jeho súdržnosť, plný účinok a autonómiu a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami (stanovisko 2/13 z 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, bod 176 a citovaná judikatúra, ako aj rozsudok A. B. a i., bod 90 a citovaná judikatúra).

223 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora článok 267 ZFEÚ poskytuje vnútroštátnym súdom čo najširšiu možnosť obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa domnievajú, že prejednávaná vec, o ktorej rozhodujú, nastoľuje otázky týkajúce sa výkladu alebo posúdenia platnosti ustanovení práva Únie potrebných na rozhodnutie sporu, ktorý im bol predložený (rozsudky z 5. októbra 2010, Elčinov, C-173/09, EU:C:2010:581, bod 26, ako aj A. B. a i., bod 91 a citovaná judikatúra).

224 Okrem toho, pokiaľ ide o súdy, proti ktorých rozhodnutiam nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva v zmysle článku 267 tretieho odseku ZFEÚ, táto možnosť sa s výhradou výnimiek uznaných judikatúrou Súdneho dvora dokonca mení na povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania (rozsudok A. B. a i., bod 92 a citovaná judikatúra).

225 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že vnútroštátna právna norma nemôže brániť vnútroštátnemu súdu, aby využil uvedenú možnosť alebo si splnil uvedenú povinnosť, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou systému spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ a neoddeliteľne patria k úlohám súdu povereného uplatňovaním práva Únie, ktoré toto ustanovenie zveruje vnútroštátnym súdom (rozsudok A. B. a i., bod 93 a citovaná judikatúra).

226 Okrem toho vnútroštátna právna norma, ktorá môže mať okrem iného za následok, že vnútroštátny súd sa rozhodne nepoložiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky, zasahuje do právomocí, ktoré vnútroštátnym súdom priznáva článok 267 ZFEÚ, a v dôsledku toho aj do účinnosti tohto systému spolupráce (rozsudok A. B. a i., bod 94 a citovaná judikatúra).

227 Vnútroštátne ustanovenia, z ktorých by vyplývalo, že vnútroštátni sudcovia môžu byť vystavení disciplinárnym konaniam z dôvodu, že predložili Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, tak nemožno pripustiť. Samotná vyhliadka, že proti nim môžu byť prípadne začaté disciplinárne konania z dôvodu, že predložili takýto návrh alebo sa rozhodli na ňom po jeho predložení zotrvať, môže ohroziť účinný výkon možnosti a funkcií uvedených v bode 225 tohto rozsudku zo strany dotknutých vnútroštátnych sudcov (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 58).

228 Skutočnosť, že títo sudcovia neboli vystavení disciplinárnym konaniam alebo sankciám za využitie takej možnosti obrátiť sa na Súdny dvor, ktorá spadá do ich výlučnej právomoci, predstavuje nakoniec záruku inherentnú ich nezávislosti, pričom táto nezávislosť je nevyhnutná najmä na zabezpečenie správneho fungovania systému súdnej spolupráce, ktorá je stelesnená v mechanizme prejudiciálneho konania zakotvenom v článku 267 ZFEÚ (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 59 a citovaná judikatúra).

229 V prejednávanej veci je potrebné pripomenúť, že už z analýzy, na základe ktorej Súdny dvor vyhovel prvej výhrade Komisie, vyplýva, že definície disciplinárneho previnenia obsiahnuté v ustanoveniach článku 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článku 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde nespĺňajú požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, keďže vedú k riziku, že dotknutý disciplinárny režim bude vo vzťahu k sudcom poľských všeobecných súdov použitý na vyvíjanie tlaku a vyvolávanie odstrašujúceho účinku, ktoré môžu ovplyvniť obsah súdnych rozhodnutí, ktoré majú vydávať.

230 Takéto riziko sa pritom týka aj rozhodnutí, ktorými vnútroštátny súd rozhodne o využití možnosti, ktorú mu zaručuje článok 267 ZFEÚ, predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, alebo ktorými si prípadne plní povinnosť podať takýto návrh na základe toho istého ustanovenia.

231 Ako totiž dosvedčujú príklady, na ktoré poukázala Komisia a ktoré sa spomínajú najmä v bodoch 117, 118 a 125 tohto rozsudku, prax zahájená disciplinárnym zmocnencom potvrdzuje, že takéto riziko sa už prejavilo začatím vyšetrovaní týkajúcich sa rozhodnutí, ktorými sa poľské všeobecné súdy obrátili na Súdny dvor s návrhmi na začatie prejudiciálneho konania, pričom v rámci týchto vyšetrovaní boli dotknutí sudcovia vypočúvaní a boli im zaslané dotazníky s cieľom zistiť, či mohli ich návrhy na začatie prejudiciálneho konania založiť disciplinárne previnenia.

232 Okrem toho treba konštatovať, že Poľská republika sa vo svojom vyjadrení k žalobe obmedzila na minimalizovanie rozsahu takýchto praktík, pričom najmä tvrdila, že uvedené vyšetrovania nevedú samotné disciplinárne súdy, ale disciplinárni zmocnenci, že fázu vyšetrovania treba odlišovať od fázy týkajúcej sa samotného disciplinárneho stíhania, že tieto vyšetrovania boli medzičasom ukončené a že sa okrem toho týkali okolností, ktoré sprevádzali prijatie dotknutých rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a konania dotknutých sudcov pri tejto príležitosti, a nie týchto rozhodnutí ako takých.

233 V tejto súvislosti pritom treba na jednej strane pripomenúť, že striktné dodržiavanie povinností vyplývajúcich pre členský štát z ustanovení článku 267 ZFEÚ je záväzné pre všetky orgány štátu, a teda najmä pre orgán, ktorý je tak ako disciplinárny zmocnenec poverený, v prípade potreby pod dohľadom ministra spravodlivosti, vedením disciplinárnych konaní, ktoré možno začať proti sudcom. Na druhej strane a ako uviedla tak Komisia, ako aj členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci na podporu návrhov tejto inštitúcie, už samotná okolnosť, že disciplinárny zmocnenec vedie vyšetrovanie za podmienok pripomenutých v bode 231 tohto rozsudku, postačuje na konkretizáciu rizika nátlaku a odstrašujúceho účinku uvedeného v bode 229 toho istého rozsudku a zasahovanie do nezávislosti sudcov, ktorých sa toto vyšetrovanie týka.

234 Z toho vyplýva, že treba vyhovieť piatej výhrade založenej na tom, že Poľská republika si tým, že umožňuje, aby právo súdov predkladať Súdnemu dvoru Európskej únie návrhy na začatie prejudiciálneho konania bolo obmedzené možnosťou začať disciplinárne konanie, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ.

235 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že Poľská republika si tým, že:

– nezaručuje nezávislosť a nestrannosť disciplinárneho senátu, ktorému prináleží preskúmanie rozhodnutí vydaných v disciplinárnych konaniach proti sudcom (článok 3 bod 5, článok 27 a článok 73 ods. 1 nového zákona o Najvyššom súde v spojení s článkom 9a zákona o KRS),

– umožňuje, aby obsah súdnych rozhodnutí mohol byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie sudcov všeobecných súdov (článok 107 ods. 1 zákona o všeobecných súdoch a článok 97 ods. 1 a 3 nového zákona o Najvyššom súde),

– zveruje predsedovi disciplinárneho senátu diskrečnú právomoc určiť disciplinárny súd príslušný na prvom stupni vo veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov (článok 110 ods. 3 a článok 114 ods. 7 zákona o všeobecných súdoch), a teda nezaručuje, aby disciplinárne veci preskúmal súd „zriadený zákonom“, a

– nezaručuje, že disciplinárne veci proti sudcom všeobecných súdov budú preskúmané v primeranej lehote (článok 112b ods. 5 druhá veta tohto zákona), a stanovuje, že úkony súvisiace s ustanovením právneho zástupcu a prevzatím obhajoby týmto právnym zástupcom nemajú odkladný účinok na priebeh disciplinárneho konania (článok 113a uvedeného zákona)

a že disciplinárny súd vedie konanie dokonca aj v prípade ospravedlnenej neprítomnosti informovaného obvineného sudcu alebo jeho právneho zástupcu (článok 115a ods. 3 toho istého zákona), a teda nezabezpečuje rešpektovanie práva obvinených sudcov všeobecných súdov na obhajobu,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ,

a tým, že:

umožňuje, aby právo súdov predkladať Súdnemu dvoru Európskej únie návrhy na začatie prejudiciálneho konania bolo obmedzené možnosťou začať disciplinárne konanie, si Poľská republika nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ.

O trovách

236 Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla, aby bola Poľskej republike uložená povinnosť nahradiť trovy konania a Poľská republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

237 V súlade s článkom 140 ods. 1 rokovacieho poriadku Belgické kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Holandské kráľovstvo, Fínska republika a Švédske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Poľská republika si tým, že: – nezaručuje nezávislosť a nestrannosť Izba Dyscyplinarna (disciplinárny senát) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), ktorému prináleží preskúmanie rozhodnutí vydaných v disciplinárnych konaniach proti sudcom [článok 3 bod 5, článok 27 a článok 73 ods. 1 ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 v konsolidovanom znení uverejnenom v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z roku 2019 (položka 825) v spojení s článkom 9a ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon o Štátnej súdnej rade) z 12. mája 2011, v znení ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony) z 8. decembra 2017],**

   – umožňuje, aby obsah súdnych rozhodnutí mohol byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie sudcov všeobecných súdov [článok 107 ods. 1 ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o organizácii všeobecných súdov) z 27. júla 2001 v znení neskorších zmien uverejnených v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z roku 2019 (položky 52, 55, 60, 125, 1469 a 1495) a článok 97 ods. 1 a 3 zákona o Najvyššom súde v konsolidovanom znení uverejnenom v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z roku 2019 (položka 825)],

   – zveruje predsedovi Izba Dyscyplinarna (disciplinárny senát) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) diskrečnú právomoc určiť disciplinárny súd príslušný na prvom stupni vo veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov [článok 110 ods. 3 a článok 114 ods. 7 zákona o organizácii všeobecných súdov v znení neskorších zmien uverejnených

v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* z roku 2019 (položky 52, 55, 60, 125, 1469 a 1495)], a teda nezaručuje, aby disciplinárne veci preskúmal súd „zriadený zákonom“, a

– nezaručuje, že disciplinárne veci proti sudcom všeobecných súdov budú preskúmané v primeranej lehote (článok 112b ods. 5 druhá veta tohto zákona), a stanovuje, že úkony súvisiace s ustanovením právneho zástupcu a prevzatím obhajoby týmto právnym zástupcom nemajú odkladný účinok na priebeh disciplinárneho konania (článok 113a uvedeného zákona) a že disciplinárny súd vedie konanie dokonca aj v prípade ospravedlnenej neprítomnosti informovaného obvineného sudcu alebo jeho právneho zástupcu (článok 115a ods. 3 toho istého zákona), a teda nezabezpečuje rešpektovanie práva obvinených sudcov všeobecných súdov na obhajobu,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

2. **Poľská republika si tým, že umožňuje, aby právo súdov predkladať Súdnemu dvoru Európskej únie návrhy na začatie prejudiciálneho konania bolo obmedzené možnosťou začať disciplinárne konanie, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 267 druhého a tretieho odseku ZFEÚ.**

3. **Poľská republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené Komisiou, vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.**

4. **Belgické kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Fínska republika, Holandské kráľovstvo a Švédske kráľovstvo znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy